

Izhaja vsak četrtik in velja s poslovnim vredom ali v Mariboru s posojiljeno na dom za celo leto 40 K. po leta 20 K. za četrt leta 10 K. Izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se posilja na upravnost "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopočila do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. Telefon štev. 229.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

42. štev.

Maribor, dne 20. oktobra 1921.

65: letnik.

Balkanizem proti jugoslovanskemu.

Centralisti, ki so pri nas zastopani v demokratijah in samostojnih, pravijo, da vlada današnja vlada na podlagi popolne enakopravnosti treh narodov: Srbov, Hrvatov in Slovencev in da stremi za tem, da se ustvari iz teh treh plemen eden močen in enoten narod in da v naši državi sploh ni ne srbskega, ne hrvatskega, ne slovenskega vprašanja, temveč samo vprašanja enotnega jugoslovanskega naroda. Tako govorijo demokrati pri nas doma, dol in v beograjskih družbah pa samo s to spremembo, da jugoslovanstvo zamenjava srbstvom, Beograjska politika ni jugoslovanska, temveč srbska, ker politični pravaki že od nekaj daj živijo v mislih, ustvariti Veliko Srbijo, hrvatski in slovenski živelj pa podvreči srbskemu. Od teh namenov niso popustili in odkar je konec svetovne vojne skušajo z vsemi sredstvi in z vso močjo, da jih izvedejo. Balkanizem in balkanske navade nam niso bile poznané, zato ni bilo težko velesrbskim politikom, zvabiti z obljubami in lepimi besedami v letu 1918 in 1919 dokaj slovenskih in hrvatskih politikov današnje opozicije na svojo stran in do sodelovanja v vladi. Slovenci in Hrvati so videli tedaj v vsem političnem delovanju samo narodnostno smer in niso niti prišli na misel, da bi jih srbijanski politiki hoteli in mogli na kak način izkoristiti.

S tem, da so jih dobili v vlado, so velesrbi dosegli, kar so hoteli. Dobro vedo, da druge evropske države, ki so velesrbsko politiko že poprej, zlasti pa iz svetovne vojske poznale, z veliko pozornostjo zasledujejo vsak pokret mlade države Jugoslavije, so se hoteli sedaj pokazati celemu svetu kot edino sposobni državni vodniki, češ, gleje Hrvati in Slovenci, o katerih ste mislili, da vsled kulturnih in drugih razlik ne bodo mogli izhajati z nam, so se nam popolnoma udali — v vladi, ki se vodi po našem načinu, so dobili svoja skromna mesta, mi pa glavno besedo. Nekaj časa je pri tem res ostalo in balkanska politična načela so se vedno bolj utrijevala, rasto je pa tudi spoznanje pri Slovencih in Hrvatih, da to ni pot jugoslovanstva, temveč pravega, pravcatega balkanizma, ki je že poprej tako umazano in nasilno politiko vodil na Balkanu.

Prislo je do razkola, na eni strani velesrbstvo, na drugi pa narodnozavedni Slovenci in Hrvati. Velesrbijanci so si obdržali vladu in v njej nekaj ljudi iz slovenskih in hrvatskih

krajev, ki so izdali svoje narodne težnje, slovensko in hrvatsko večino so pa potisnili v opozicijo. Manjšina je dala večini ustavo in danes smo tako daleč, da ves svet gleda na naše razmere kot na veliko čudo, ki ima primere samo še v nasilju nekdanje avstro-ogrsko monarhije.

Na važnih mestih so samo Srbi, pa naj, bo to v notranji ali v zunanjosti politiki. Velesrbska politična nadvlašča gre za tem, da bi s silo zlomila politično zavest hrvatskega in slovenskega življa ter kar se le da izmolza iz njega. Naklago se silni davki in srbski politiki izvajajo ta strašni davki pritisk vedno tako, da z vso silo zadene Slovence in Hrvate, dobro vedo, da je pri nas red, da so vse reči natančno vknjižene in da je naš narod navajen, svoje obveznosti z našo natančnostjo izpolnjevati, dočim se za Srbijo lahko vedno najde kak izgovor. Najhujši davki so odmerjeni za one vrste produkcije in obrti, ki v Srbiji sploh ne obstajajo ali pa so še le v prvem početku.

Težke posledice te politike se kažejo na vseh straneh. Kakor hitro se je vlada postavila na stališče, da ne potrebuje narodovega odobrenja, da manjšina lahko vlada nad večino in da se v te svrhe lahko poslužuje tudi nasilja, je začel padati naš ugled.

Slovenci in centralizem.

Liberalci in samostojne povtarjajo v svojem časopisu z neko sumljivo vztrajnostjo, da nam je centralizem potreben radi "narodnega edinstva" Srbov, Hrvatov in Slovencev. Če pogledate v "Kmetijski list", "Jutro" ali "Slovenski Narod", se ti iz teh listov zrcali velika skrb za bodočnost naše države. Človeku se zdi, da so takozvani "naprednjaki" vzeli vso ljubezen napram državi v zakup. Iz pisave njihovih listov je razvidno, da smatrajo vse nasprotnike sedanje vladke kot "državi nevarne elemente", katerim je treba z dobrim in hudim ob vsaki priliki dokazovati, da so na napadni poti.

Početje liberalcev in samostojne življe je bila navščina, kakor ji ni prima. Oni namreč dobro vedo, da je večina in sicer ogromna večina Slovencev proti centralizmu. Isto tako se protivijo krivičnemu centralizmu tudi bratje Hrvati. Ker pa belgrajski gospodje, kakor n. pr. Pribičevič, Pašić itd., uvidevajo, da Hrvatov nikdar ne bodo pridobili za svoje centralistične ramene, zato so se z vso sile vrgli na Slovence. Z visokimi plačami si je Pribičevič pridobil slovenskega učitev-

Dolgo je še zvenel obupni krik — smrti v mojih ušeh, ko je že tihot spet zavladala po močvirju in ni bilo druga čuti kot plahutanje pticev, ki so sedali nazaj na drevje, in bojne je valov ob daljne pečine —.

Tom je planil po koncu kot konj, ce ga zadene bi. Silver ni trčal z očesom. Nepremično je stal na svetem mestu, lahko naslonjen na berg, in je gledal tovarša, kakor kača, ki je vsak hip pripravljen, da zada strupeni zob svoji žrtvi.

"John —!" je vzklikan Tom ter stegnil roko proti njemu.

"Roke kvišku!" je zaklical Silver in skočil par korakov nazaj, vključi svoji bergli gibčno in varno kakor izurjen telovadec.

"To —?" je ponavljal Silver in se simejal, pa previdneje, kot po navesti. Oči so mu bile čisto majhne v vedem, zabuhlem licu, pa žarele so mu kakor živo oglje. "To —? O —, mislim, to je bil Allan."

Ubogi Tom je vzplamtel.

ija. Slovenski učitelji stojijo danes z malimi, a častnimi izjemami v službi velesrbskega centralizma. Postavili so se v bojno fronto proti narodu, iz katerega sredine so sami izšli. Priganiči za gospodarsko sužnost so med Slovenci maloštevilni. Najdete jih med slovenskimi izobraženci: advokati, uradniki, učitelji itd. Ti ljudje so v svoji brezvestnosti izkopali med slov. kmetom in izobraženstvom nepremostljiv prepad. Nikdar ne bo slovenski kmet odpustil mestnim in podeželskim liberalcem, ki se zbirajo v demokratski in samostojni stranki, da so v zgodovinskih mesecih ustavotvornega dela iz gole sebičnosti in strankarskega sovraštva pripravljali slovenskemu načelu gospodarske in kulturnopolitične okrove centralizma.

Slovenci nismo velik narod. V državi SHS tvorimo od strani Hrvatov in Srbov maloštevilno manjšino, ki jo zamorejo v sedanji centralistični dobi ob vsaki priliki prezirati. Liberalci in samostojneži sicer pravijo, da imamo Slovenci v Beogradu povsod važno besedo, ker nam ministruje celjski advokat Kukovec in dolenjski mesar Pucelj. Mi smo pa drugega mnenja ter pravimo: "Ali si Kukovec in Pucelj res domisluje, da ju je slovensko ljudstvo postavilo na sedanja mesta?

Bodimo odkritosrčni! Dr. Kukovec je poslanec stranke, katero je slovensko ljudstvo ob prilikih volitve v ustavotvorno skupščino strašno obsodilo: od 40 poslancev, ki jih je bilo treba v Sloveniji izvoliti, so dobili demokrati po milosti volilnega načina samo tri poslance. V Beogradu se pa dr. Kukovec dela tako važnega, kakor da bi v žepu nosil zaupnico vseh Slovencev. Isto velja o Pucelju. Kdo je povrnil temu človeku pravico, da govorí v Beogradu v imenu vseh Slovencev? Samostojna kmetijska stranka se je prerila do upliva v državi edinole s pomočjo laži, farbanja in strašne gojufije. Na stotine njenih pristašev se vzpričo davčnih bremen, ki nam jih sedaj ta vlada nalaga, roti, da nikdar in nikoli ne bodo več verjeli tem političnim sleparjem.

Bolj kot kedaj je jasno, da stoji večina slovenskega ljudstva v taboru Kmettske zveze, oziroma Slov. ljudske stranke. In kljub temu nam vladajo danes ljudje, kaferji slovensko ljudstvo ni postavilo na njihova mesta. Minister Pucelj je član stranke, ki danes v resnici med Slovenci nima več celih 20% privržencev. Kukovčeva stranka je tako oslabela, da niti v Ljubljani, ki je že od nekdaj veljala za glavno trdnjavno liberalizma, ni doila županskega mesta. V Sloveniji nam ukazuje kot najvišji uradnik —

"Allan —?" je kriknil, "Bog mu daj večni mir, zvestemu mornarju! — Ti pa, John Silver, ti si bil dolgo moj prijatelj in tovarš, odslej pa nisi več. In če umrjem kakor pes, zvest bodem osfal svoji dolžnosti! Ubil si Allana. eaj ne? — Ubij še mene, ako me moreš! Zaničujem te!"

In pridni, pogumni Tom mu je obrnjal hrket in stopil proti obrežju,

"Pa ni mu bilo usojeno, da bi bil daleč prišel —."

John je kriknil, pograbil bergen izpod pazduhe in z vso silo zagnal to čudno sulico po zraku. Zadel je Tom na hrbitenico pod zatilnikom.

Ubogi Tom je zakril z rokami po zraku, hlastnil po sapi in padel.

Ali je bil mrtev, ali samo omamjen, kdo ve? Verjetno je bilo, da mu je silni sunek bergen zlomil hrbitenico.

"Pa ni imel časa, da bi prišel k zavesti —."

Gibčno kakor opica, brez bergen, in na eni sami nogi je bil Silver v hipu nad njim in dvakrat mu je zabolel svoj nož do ročaja v prsi. Tja v svoje skrivališče sem čul njegoje glasno dihanje, ko je zavil telo.

Udaje "Kajol, škofnega društva" dobitajo kar brez posebne načrtnine. — Uredništvo: Koroška cesta 23, Ljubljana. — Upravljivo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cena inserata po dogovoru. Za večkratne objave oglaša primeren popust. Nezaprtje reklamacije se pošame prostje. — Telefon štev. 220.

pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar, sicer pravičen človek, toda pristaš radicalne stranke, katera nima med Slovenci niti 150 prepričanih somišljencov.

Voljo ljudstva so s centralizmom popolnoma pogazili! Naj se slovenski liberalci in samostojneži še tako ogrevajo za centralizem — Slovenci in Hrvati ga ne marajo in borili se bodo proti nazadnjaškim paragrafom sedanje ustave tako dolgo, dokler si ne bodo izbojevali takšno državno uredbenje, kakor bo odgovarjala potrebam in razvoju slovenskega ter hrvatskega ljudstva. Slovenci smo prestali že marsikaj, prestali bomo tudi sedanj dobo nasilja.

Vi vsi, ki se zbirate pod zastavo naše krščanske stranke, pomnite, da sledijo žalostnim dnevom tudi srečni časi! Centralizem je prehodno stanje. Slovenci nikdar ne bomo polagali svojih tilnikov pod tujevo peto, še manj pod bratsko. Rama ob rami se bomo z brati Hrvati borili za revizijo ustave tako vztrajno, da si bo slovensko in hrvatsko ljudstvo s pomočjo avtonomije zasiguralo boljšo bodočnost.

Samostojna — Dobnik in vera.

G. Dobnik hoče ljudstvu Samostojno slikati kot krščansko stranko ali vsaj kot stranko, ki ni zoper vero. Ta mož, ki ima pred klerikalizmom tak stran, ko hudič pred križem, še zna nazadnje svojo stranko proglašiti za klerikalno! Ce bi njegov pristaš začaš dosledno misli, bi moral itak njega, ki se dela takega "zagovornika" krščanstva, takoj proglašiti za klerikalca, saj tako imenovan klerikalci dosti manj na političnih shodih o veri govorijo, kakor slabostni klerikale Dobnik in tovarisi. G. Dobnik, mi vas pravočasno svarimo: pri svoji grozni navdušenosti za "samostojno krščanstvo" ste vi v nevarnosti, da postanete sami to, kar vam je najbolj zoporno — klerikale. Torej pazite!

Pa šalo na stran! Dobnik se to, kar bi rad dosegel, da bi namreč ljudje verjeli, da je Samostojna prijateljica vere, ne more posrečiti, ker vsa dejanja te stranke, besede in dejanja njih voditeljev in kuratorjev ravno nasprotno dokazujojo. Tako strupeno, kakor n. pr. Vršnjak, Kušar, Schnuderl, Mrmolja itd. še na Slovenskem med ljudstvom nihče ni govoril zoper vero, cerkev, duhovnike Marijine družbe, oznanjevali so cele namesto Kristusove pasijo vero, kakor so poročali časniki. Toliko lagal

Ne vem, kaj se pravi, onesvetbi se, le to vem, da mi je v tistem trenutku ves svet zaplavil pred očmi v meglem vrtincu, Silver in ptici in "Daljnogled" so plesali krog mene — zvonilo mi je v ušeh in divji glasovi so iz neznane daljave vpili name.

Ko sem se spet zavedel, je krovločna počast stala na svoji eni nogi, z berglo pod pazduho in s klobukom na glavi. Na trati je ležal Tom. Silver si je s šopom travje brisal krvavi nož in se ni prav nič zmenil za mrtvo truplo. Vse drugo je bilo neizpremenjeno, solnce je brezrčno sjajalo na kadeče se močvirje in na skalnatne vrhove in težko sem verjel, da se je zgodil umor, da je bilo trenutek prej kruto končano ubogo človeško življenje pred mojimi očmi.

John pa je segel v žep, potegnil piščalko in nekaterekратi zaživil v žep, da je oglušuje donelo skoz' vroči zrak.

Nisem sicer vedel, kaj pomenijo ti njegovi živigi, pa nov strah se mi je zbudil —. Njegovi tovariši bodo prisli —. Našli bi me —. Dva poštenega so že umorili, za Tomom in Allnom bi utegnil priti tudi jaz — na vrsto.

Zaklad na otoku.

Na angleškega pravedel Paulus.

(Dalje.)

"Silver", mu je odgovoril tovarš, in opazil sem, da ni bil samo rd. v lice, ampak da je bil njegov glas hrapav, kakor krokarjev in da se mu je tresel kakor napeta vrv. "Silver", mu je pravil, "star si in pošten si, ali vsaj za takega veljaš, in pogumen si tudi — ali pa se čisto motim v tebi! In hočeš mi dopovedati, da se bos tudi ti dal zvabiti od teh lopovov? Ti že ne! In kakor gotovo mene Bog vidi, jaz rajši izgubim svojo roko! Da bi jaz pozabil svojo dolžnost —."

Cuden, neznan glas ga je prečkal —.

"Našel sem enega, ki je bil še posoten —. In sedajle sem čul drugaga.

Daleč tam zunaj v močvirju nekje je zardonel nevoljen glas, drug zadaj za njim mu je odgovoril.

In kaj nato sem čul strašen, doigzategnjen krik —.

Stene "Daljnogleda" so ga odbijale, jate močvirnih pticev so hipoma s ūfotale kvišku in zatemnile nebo.

zoper papeža, duhovnike, cerkev, tako podlo hujškal zoper vse, kar je svefega, Se ni med namih nihče, ko samostojni agitatorji! A g. Dobnik in drugi agitatorji pravijo: mi smo za vero, celo za čisto vero, a vera naj bo samo v cerkvi, samo tam naj Cerkev in duhovnik govori, a zunaj cerkve ne, v javnosti, državi, v politiki v šoli pa nikakor ne. A ravno te vase besede vas izdajo in dokazujejo, da ste vi in vaša stranka sovražnik vere in Cerkve. Vsak, kdor pravi, da vera in Cerkev nimata v politiki nič govoriti, je izdajalec vere in Cerkve. Lahko bi videli g. D. če ste tako dober kristjan, in zagovornik vere, da ima Bog zapovedovati tudi v politiki, v javnem življenju, v državi; božje zapovedi in resnice so merodajne, obvezne kakor za posameznega človeka, tako tudi za politiko in politike, za državo in vlado, Bog pa osebno ne hodi več po zemlji, ampak uči in vodi s pomočjo vere, verskih resnic, ki jih označuje Cerkev. Ce ima torej Bog pravico govoriti tudi v javnosti, v politiki, državi, ima to pravico tudi vera in Cerkev kot od Boga postavljenataiteljica in voditeljica. Kdo je res kristjan, mora to edino pravo stališče zastopati. Ce sme vsak jurist ali meščetar govoriti v politiki, sme pač tudi vera, Cerkev, duhovnik, škof, papež.

Sicer pa, če imate kaj zdrave pameti, potem vendar morate pripoznati, da ima politika z vero opraviti, potem ima tudi vera s politiko; če se politika vtiča v verske zadeve, potem se sme vera tudi v politiku. Ali ni tako gospod Dobnik, saj ste študirali celo visoko šolo. Ce ima kdo z vami opraviti, potem imate tudi vi z njim. Ce se kdo vtiča v vase zadeve, v vaš mir, v vaše pravice, potem ne boste rekli, da vas to nič ne briga ali da se ne smete nič za to zmeniti. Kdor se dotakne vas in vaših pravic, s tistim imate potem opraviti, imate pravico, da se branite, da svoje zahtevate. Ce država, vlada, politika Cerkev, ki je božja ustanova, na miru pusti, če ji da svobodo in pravice, ki ji grejo, da more izvrševati svojo nalog, če se ne vtiča v cerkvene zadeve, ce čuva država svetost zakona in versko vzgojo mladine, potem se tudi Cerkev daje ne bo vtičala v politiko in javnost, potem si bota obe dobri. Ce pa država drugače dela, če jemlje Cerkev svobodo in njene pravice, če podpira brezversko, če hoče mladino brezversko vzgajati, potem mora nastopiti Cerkev zoper tako brezbožno početje, države, mora braniti pravice božje in vere, naj je g. Dobnik in tovarišem ljubo ali ne. Ce torej vi pravite, da vera nima s politiko nič opraviti, je to ravno tako, kakor če bi n. pr. poslanec Kirbiš, ki je bolj močan in je tekom tega leta, odkar uživa prigoljufano poslansko čast, se precej pridobil na moči in teži ter obseg, zgrabil gosp. Dobnika za vrat ter ga davil in obdejavai, pa mu vedno pravil na uho: tovariš Dobnik, le tiko in na miru budi, ti nimaš z menoj nič opraviti tebe nič ne briga, kaj iaz delam. Ali bi bili vi zadovoljni g. D., ali se ne bi nič

Koj sem začel lezti iz goščave, tilio in naglo, kolikor se je dalo, ven v odprtji gozd. Cul sem, kako so se cali Silver, in njegovi tovariši, in ti glasovi so še pospešili mojo naglico.

Komaj sem bil iz grmičja, sem že začel teči in tekel sem, kakor še nikdar v življenu, ne meneč se za smer, le naprej in naprej, samo da sem prišel iz bližine strašnih morilcev, in strah je rastel v moji duši in rasej, do blaznosti!

In zares — ali je še bil kdo na svetu bolj zapuščen kot jaz? Ko kapitan dal ustreliti iz topa, kako si naj upam dol in čolnom med te strašne ljudi, ki se jim še roke kadijo od kveže prelite krvi? Ali me ne bo zgrabil prvi, ki me bo videl, in mi zavil vrat kakor piščetu? In če me ne bo na ladjo, ali jim ne bo ravno to dokaz, da sem vse videl in da vsem vse?

Vsega je bilo konec! — Z Bogom, „Hispaniola“! Z Bogom, dobri graščak in zdravnik in kapitan! — Pognil bom od gladi, ali pa me bodo ubili uporniki —.

Tako sem premisljeval in tekel — kar so me noge nesle.

Prišel sem na čisto drugi kraj otoka. Pred menoj se je dvigal nizek,

vtikal v Kirbiša, ali si ne bi nič dali z njim opraviti? Ali pa bi mu gojovo v obraz zabrusili: tovariš, toliko kakor ti z menoj, imam tudi jaz s teboj opraviti.

Sedanja vlada preganja Cerkev, krati pravice ljudstvu in Cerkevi; če pa Cerkev sebe in ljudstvo brani, pa ji pravijo samostojni, ki to krivico podpirajo: ti Cerkev, vera, duhovnik tih boč, ti nimaš z državo, politiko, strankami nič opraviti. Kakor se bo Dobnik branil, če ga napade Kirbiš, se brani tudi Cerkev in vera, če jo napade kaka vlada ali stranka. Ali ni tako g. Dobnik? Ce hočete, da se vera in Cerkev ne bo vtičala v politiko, vam ni treba drugega kot to-le: ravnaite se v življenu in politiki po zapovedih božjih in resnicah sv. vere, pustite Cerkev svobodo, da izvršuje svojo nalog, podpirajte jo in branite njene pravice. Za resničnega kristjana je to sicer samoobsebi umetno, je sveta dolžnost njegova. Ako vlada, ali kaka stranka ali kak posameznik drugače ravna, mora Cerkev nastopiti ter zahtevati pravico, mora nastopiti zoper taki nakane kakor je Janez Krstnik nastopil zoper Heroda in reči: vlada, stranka, politik (tudi če bi bil g. Dobnik), to ni dovoljeno! Zakaj n. pr. vlada prepoveduje Marijine družbe dijakom v Bosni, zakaj vsljuje brezverskega Sokola v Šolo, zakaj nastavlja na katoliške šole pravoslavne učitelje, zakaj noče podpirati katolikosovnic, ko v pravoslavne uradno vabi dijake in jim obljuduje vso oskrbo. Zakaj niso samostojni zoper take reči nikdar nastopili, zakaj so glasovali za brezversko vzgojo v Šoli, zakaj podpirajo tako vlado? Zato ker je laž, kar vi, g. Dobnik pravite, da Samostojna ni proti veri. Resnica je, kakor vse neno dosedanje delo spričuje, da je izrecno protiverska. Se nikdar ni nastopila za obrambu vere in Cerkev in njenih pravic, ampak je najbolj strastno zahtjevala proticerkevne določbe v ustavi, njeni govorilci so tako ostundno govorili v Beogradu in doma na shodih, da se je celo Srbom studilo. Zato g. Dobnik, zagovornik protokrščanskega liberalnega učiteljstva, prijatelj brezverskega sokolstva, zagovornik kancelparagrafa itd., bodite raje tih s tem, ne smešite se, če pravite, da Samostojna ni proti veri. Mogoče, da vam kak kratko pameten duševni revček to verjame — a so že redki postali — za vas, akademično izobraženega človeka je tako govorjenje žalostno znamenje, da ste ali sami tako kratkovidni, cesar pa, odkrito rečeno, ne verjamemo, ali pa nalač farbate ljudi, kar pa ni pošteno in tudi dolgo ne drži. G. Dobnik, razjasnite še nam sledče:

Dr. Zerjav je pisal svojemu zupniku, da je on, oz. njegova liberalna stranka ustanovila Samostojno stranko, jo podpirala z agitacijo in denarijem. Ali si morete misliti g. Dobnik, da je dr. Zerjav tako bedast, da bo on podpiral stranko, ki je za vero, on, ki se je zaklel, da bo katoliško vero iztrebil iz slovenske zemlje? Dr. Zerjav je malo bolj brihten ko vi, pa dobro ve, kaj dela. Vaš stranko

dvakončast grič, v redko zaraščenem gozdu sem bil, brastovju podobno dreve je rastlo tudi tukaj, pa više je bilo in bolj vsasebi so stala drevesa. Vmes so se dvigali poredki borovci, 50–70 čevljev visoki. Zrak je bil čist in svež in ne več zatohel, kot spodaj v močvirni nižini.

Pa hipoma sem se ustavil, kakor ukopan in v novem strahu mi je plnilo srce.

XV.

Nekje se je odlučil kamen in je ropotajoč pritrkljal po strmem skamatem griču navzdol med dreve.

Nehote so se mi obrnile oči v grič.

Nekaj je z veliko naglico in gibčnostjo skočilo za deblo debelega borovca. Kaj je bilo, ali medved, ali olica, ali človek, tega nisem mogel se presoditi. Crnokasto je bilo in kosmatoto, toliko sem videl, več pa ne.

Strah mi je šinil v vse ude in nepravično sem obstal na mestu.

Torej sem bil od dveh strani ogrožen! — Za menoj morilci in uporniki, pred menoj ta-le prezeča pošast!

Koj sem začel pretehati obe nevarnosti. Manjša se mi je zdela ova

je podpiral, ker mu pomaga pri njego vam protiverskem delu.

Dr. Vošnjak, ki je izobčen iz katoliške Cerkve in od vseh profesorjev ljubljanskega vseučilišča proglašen za človeka, ki govoriti vedoma neresnico, je govoril v državnem zboru, da je katoliška Cerkev največja sovražnica našega naroda, resnica pa je, da brez Cerkev Slovencev ne bi bilo več. Človek, ki tako govoriti o Cerkvi, ne bo šel v stranko, ki je za vero in Cerkev Šel pa je v Samostojno, ker je dobro vedel, da je zbiralice kmetskih liberalcev, da je proti veri in Cerkevi. Kušar, prvi načelnik Samostojne, ki je javno rekel, da je popoln brezverec, ne bi šel k stranki, ki je za vero, Šel pa je k Samostojni, ker je dobro vedel, da je proti veri in Cerkevi. Liberalni učitelji podpirajo Samostojno, ker dobro vedo, da je njihovega liberalnega brezverskega mišljenja, Samostojna blati in prečanja krščanske učitelje in učiteljice, od učiteljstva zahtevajo, da z duhovnikom niti govoriti ne sme. G. Dobnik kako se vse to strinja z vašim samostojnim krščanstvom? To ste kristjani popolnoma nove vrste, vaš tovariš lažljivi kljukec Schnuderl bi menda tako krščansko stališče opravičeval s stališča svoje pasje vere.

K sklepnu še par pripomb. Vsi, ki so od začetka vstopili v Samostojno, niso bili tako protiverskega mišljenja, kakor njeni voditelji. Verjeli so hinkavskim zapeljivcem, češ, da ni stranka zoper vero in se sklicevali na pravila, program. Toda vse dosedanje dečio je bilo izrazito protiversko. Kdor torej hoče biti resen katoličan, ne sme več take stranke podpirati, odgovoren je za vse, kar bo škode prinesla veri in ljudstvu! Proč od hinkavskih izdajic! V družbi bogotajcev in sovražnikov Cerkeve poštenemu kristjanu ni prostora!

Da ne zaslužijo nekateri vodilni samostojne nobene vere in zaupanja, je tudi jasno, ker so po celi Jugoslaviji zasloveli kot največji talenti v lažljivosti. Da se upa predzno pred vsemi poslanci lagati, to spričevalo so dali in s svojim podpisom potrdili vse profesorji slov. vseučilišča — samostojnemu voditelju Vošnjaku. Pa ga niš sram ni bilo, še tožil jih je! Lep samostojni mojster v lažeh je Schnuderl, ki je dobil zaslужeni priimek lažljivi kljukec, prekosil ga je nadmojster Urek ter se ponosa s pregorom, ki se lepo vjemamo s podpredsedniško častjo, namreč: „Lažeš, kakor Urek“.

V zadnjem času mu dela hudo konkurenco kranjski samostojni poslanec Majcen, ki bo dobil od sodnije za samostojne častni pridevek obrekovalca zavoljo laži, s katerimi je počastil svojega g. župnika

Gospod Dobnik, vi govorite radi o zlorabi vere v politiki. Ce mislite s tem sebe, imate prav. Vi zlorabljate vero, krščanstvo v politične, sebične, strankarske namene. Vi imate vero in krščanstvo tako radi, kakor trn v peti, ne bodite šalobrada, ne smešite se kot zagovornik vere, ker se vam to

nevarnost, ki sem jo že poznal. Silver in njegovi tovariši niso bili tako grozni, kakor neznani gozdnici strah, zasukali sem se na peti in se začel umikati v smeri proti čolnom, gledajoč pri tem oprezno in ostro preko ramen nazaj v grič.

Pa neznana postava se je zepe pokazala, naredila v gozdu velik krog in bila kmalu pred menoj —.

Nov strah! — Utrujen sem bil — noge me niso več nesle, ne bom mogel uiti! — Toda če bi bil tudi ponowna spočit, zastonj bi bil napenjen vse moči in se kosal v naglici z nasprotnikom. Od debla do debla je hitala čudna postava, na dveh zadnjih nogah je tekla kakor človek, pa dvakrat tako daleč je stopila —. Nikoli nisem še videl človeka tako naglo teči. Človek pa je bil, o tem kmalu nisem mogel več dvomiti.

Spomnil sem se na zgodbe o ljudozreih —. Ze sem hotel poklicati Silverja na pomoč —.

Pa neznana postava se je kakor človek, četudi divji, pomiril se sem nekoliko in moj strah pred Silverjem je nanovo oživel. Obstal sem, in pogledal krog sebe, kako bi učel neznanemu.

čisto nič ne šika in vam nihče ne verjam!

Samostojneži in naši vojaki v Srbiji.

Samostojneži in demokrati so zbrali nekaj slovenskih kmetov in pejali so jih v Srbijo, da jih navdušijo na srbsko bratstvo. Med temi izletniki je bito gotovo dovolj poštenih mož, zato pa je izlet po Srbiji, če bi si ga pridelili na lastno roko in če bi gledali z lastnimi očmi okrog sebe, dosti klosti. Mnogo bi videli, mnogo bi spoznali in imeli bi tudi dovolj pogroma in poštovanja, da svoje utise o srbskih razmerah prostodušno in pošteno očitajo in opišejo. Pri tem izletu to seveda ni bilo mogoče. Videli so samo to, kar se jim je pokazalo in kar je bilo za razgled že umetno pripravljeno in urejeno, vse drugo jim je pa ostalo prikrito. Ta izlet se da primeriti s sprehoodom kakega dobrodelnega društva po vojaških barakah v zadnjih letih vojne. Da prikrije neznosne razmere in da si vzgoji dovolj patriottov, je avstrijska vojaška uprava včerat povabila uplivnejše civilne osebe v svoje tabore. Najprej se je določilo, kaj naj se pokaže in kaj naj se prikrije, potem so začeli lepo čistiti in pomatali, vojake so preoblekle v novo obliko, zamazane kotle so oprali ter za dan poseta pripravili mesto vsakdanje repe in Dörrgemuške kratevje, kjer so vse drugo dovoljno vredno in pogodbeno in vse dovoljno vredno in pogodbeno.

Tako je tudi srbijanski izlet. Vse lepo po programu in obiskovalci so bili rekel, da je bilo vse tako resno. Ni čuda! Nagovori, napitnice, sprejemi, vino, rakija, črna kava in cigarete so tvorile neprodirdno mejo med umetnim in pravim razgledom. V krajinah, ki so bili določeni za sprejem slovenskih kmetov, so tudi kasarne, pravne balkanske in še celo stare turške kasarne in v njih živijo naši slovenski fantje-vojaki. Niso mehkužni, niso izbirčni, mnogo hudega so že. Avstriji prestali, pa vendar se ne morejo navaditi na življeno in razmera, ki vladajo na Balkanu. Tudi oni so čuli, da je vse na delu za sprejem rojakov Slovencev in trdno so bili prepričani, da se bo ta ali oni tudi njih spomnil in da bodo tako dobili priliko, pokazati svojim rojakom, kar se ne da opisati in kar tako nujno želje po odpomoči. Hrana je slaba, ni sicer pičla, pa pripravila naj bi se takoj, da jo tudi človek iz „preka“ labko uživa, raztrgani so, nimajo periš.

Pri tem mi je šinila v glavo misel na moj nabasani samokres. Nisem bil brez trambe, strah se mi je poleg, pogumno sem se obrnil proti neznanimu prebivalcu zapanjenega otoka in sem korakal proti njemu.

Skril je bil za drevesom, a menita me je ostro opazoval. Ko sem se mu bližal, je stopil izza drevesa in maredil korak proti meni. Pa obotavljajo se je, stopil nazaj, šel spet naprej in končno je na moje veliko začudenje — padel na kolena in proseče dvignil roke proti meni —.

Tudi jaz sem obstal. „Kdo si?“ sem vprašal.

„Ben Gunu“, je odgovoril. Njegov glas je bil hrapav in hreščič, kakor škripanje zarjavele ključavnice.

Ubogi Ben Gunu sem in tri cela leta že nisem videl nobene krščanske duše več!

Videl sem, da je bil belokožec kakor jaz. Njegov obraz je bil prijet in prikupljiv.

(Dalje nadalje)

na snago se ne gleda, to in ono ni red, zmerja se in psuje, sedaj pa, ko pridejo rojaki, bo gotovo bolje. V veliki časti so ti rojaki pri odločilnih srbskih krogih, z visokimi osebam se todo razgovarjali in zato ne bo težko, da to ali ono izprosijo za svoje fantje in pa za hrvatske vojake, ki se tudi koliko zanašajo na Slovence. Slovenki, kmet bo na lastne oči videl, da to ono res ne gre, pa bo potem pri obedu med srbskimi veljaki to in ono spravil v prav prijateljski in bratski razgovor. Slovenec bo dejal: „brate Srbin, naši fantje so tako in tako, na to in ono so navajeni, daje jim to, saj nič ne stane in vsi bodo zadovoljni in ponosni vojaki. Mi spoštujemo vaše običaje, vi spoštujte pa naše in tako bo splošno zadovoljstvo in bratstvo.“ Ni mogoče, da bi brat Srbu bratu Slovencu na tak način predložene želje odrekel, roko mu bo dan: „Evo, brate Slovenac, odmah — takoj bomo vse uredili, da se bodo tudi vaši fantje tako dobro počutili pri načaku, kar vi sedaj!“

Tako so sanjali naši fantje-vojaki in čakali na poset. Trušč po mestu, zastave, razne priprave in nekako nedeljsko razpoloženje je kazalo, da je prišel zaželeni dan. Kje so rojaki? Sedaj so pri obedu, sedaj na oousku pri načelniku, zdaj pri predsedniku demokratske organizacije, zdaj si ogledujejo šolo, sedaj so pri popu in sedaj — pijejo odhodnico na kolodvor.

V zadnjem hipu se je nekaterim fantom vendarle posrečilo, da pridejo na kolodvor, da rojakom v pičilih prečastih minutah potožijo, kar imajo na senci. Zagledali so jih, spoznali nečim delo nekatere znance in ko so se skozi množico do njih prerili, so zazali mili rojaki prav prijazne obraz, ker so mislili, da so ti vojaki — Srbi, ko so pa slišali, da so Slovenci in da se celo čež to in ono pritožujejo, niso bilo o prijaznosti niti sledu, odurčeno so jih nahrulili in malo je manjkal, da niso pozvali srbske oblasti, naj te nehvaležne in obrekljive vojki kaznuje in zapre, češ, kako si uprijeli falote tako govoriti, ko smo vendar mi pri vsem, kar smo videli in uželi, tako navdušeni in očarani.

Vlak je oddržal, srbsko spretnost je klicalo: „Zivijo, živijo!“, naši fantje so pa stali nem, srepih poglavov, stisnjeni pesti, s tugo in razočaranjem v srcu. Eni so preklinjali vse mogoče na svetu, drugi so se pa v miru vdali prepričanju, da leži hujše zlo od celega balkanizma v zaslepjenih in vinjenih možganih naših samostojnežev in demokratov — pozabili vsega tega pa ne bodo ne eni in ne drugi.

Županska zveza za Slovenijo.

Naloge, ki jih je poverilo naše ljudstvo pri zadnjih občinskih volitvah novim občinskim odborom, so zlasti sedaj po vojski izredno težke. Razdejanje vojske ni prizanašalo tudi občnam in občinskim napravam. Vse so bi morali novi občinski odbori sedaj popraviti in urediti. Posameznim občinskim odborom in županom bo to zelo težko a zdrženi bodo tudi to izvršili. Sedanja vlada hoče okrniti in postopoma popolnoma odpraviti avtonomijo občin in pravice županov. In tudi proti temu posamezni župan in občinski odbor ne bi mogel nič. A nobena vlada nam ne bo mogla vzeti samo uprave občin, ako bodo vsi župani in občinski odbori zdrženo, ramo ob ramenih nastopili v obrambu avtonomije občin in pravice od ljudstva izvoljenih županov in občinskih odborov. Zavest, da se morajo župani in občinski odborniki zvezati in zdržiti, ako hočejo občanom kar največ koristiti in uspešno braniti avtonomijo občin, je rodila Župansko zvezo za Slovenijo.

Cemu Županska zveza?

Zupan bi moral biti danes cel dohtar. Vse postave in uredbe bi moral znati; če ne, je siromak on in njegovi občinski odborniki in njegova občina. Kje pa naj vse to zve, kar kot župan mora vedeti? Županska zveza mu pomaga! Županska zveza daje svoj članom, županom, občinskim odbornikom in namestnikom strokovni pokrov, ki zakoni in predpisih občinske uprave. Pred nekaj tedni je v Ljubljani ustanovila posebno

tajništvo Županske zveze, ki članom Županske zveze na ustrezna in pismena vprašanja daje strokovna pojasnila v vseh panogah občinske uprave. Pozivamo naše župane in občinske odbornike, da se že zdaj pridružijo na to tajništvo Županske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska likarna, II. načrtovje, ali sami naravnost, ali pa potom tajništvo Slovenske stranke v Mariboru in Celju, ki bosta radi posredovali. Seveda pa imajo pravico do odgovora samo župani in občinski odborniki, ki so organizirani v Županski zvezi. Za odgovor ne pozabite priložiti znamke!

Županska zveza bo dajala svojim članom strokovni pouk tudi s tem, da so prirejala poučne tečaje za župane in občinske odbornike. Ze na ustanovnem občinem zboru dne 14. avgusta t. l. so sklenili, da priredi Županska zveza letošnjo zimo tri tečaje za župane: v Ljubljani, Mariboru in Celju. Ze danes opozarjam naše župane, da se mnogoštevilno udeležijo tečaja! Obveščeni bodo pravočasno.

Županska zveza pa bo začela izdajati tudi načrten list „Občinska uprava v.a.“

Ker pa zaradi finančnih težkoc z izdajanjem „Občinske uprave“ še ni mogoče začeti, bo Županska zveza za sedaj vse društvene vesti priobčevala v „Domoljubu“ in „Slov. Gospodarju.“ Gba lista bosta tudi prinašala odgovore tajništva Županske zveze na razna vprašanja županov, ki so splošne važnosti. Toda dolgo lastnega glasila Županska zveza ne bo mogla pogresati. Ker članarina (letno 2 dinarja za vsakega člana) niti za tajništvo ne bo zadostovala, bodo morale občine tudi nekaj žrtvovati. Na seji Županske zveze dne 19. septembra je bilo sklenjeno, da se pozovejo vse občine, naj v prihodnjem občinskem proračunu vstavijo v obliku podpore določeno svetlo za nameravano glasilo „Občinska uprava.“ To občine lahko storijo. Saj zadnji cilj glasila Županske zveze bodo poučile župane, kako najbolje upravljati in voditi občine in koristiti občanom.

Kakor si morejo župani potrebiti strokovni pouk omogočiti le, če so združeni v Županski zvezi, tako bodo mogli avtonomijo občin braniti tudi le, e nastopijo skupno in organizirani v Županski zvezi.

Kako mislijo porabiti denar davkoplačevalcev v I. 1922?

Državni proračun za leto 1922 nam kaže natančno v številkah, kako hočejo sedanji vladinovci uporabiti denar davkoplačevalcev.

Predvsem moramo povdariti, da se je sedanja vlada v proračunu najbolj spomnila na vojsko in žandarmerijo.

Sklenili so, da bodo zgradili leta 1922 39 novih vojaških kasarn. Največ seve po Srbiji, Crnigori in Vojvodini, v Sloveniji samo 1. Za zdaj teh novih kasarn je predviden v proračunu 518,349.212 K. Proračun vojnega ministra znaša za 1922 za 324 milijonov kron več, nego leta 1921.

Za žandarmerijo bodo porabili iz državne blagajne 756 milijonov kron. Poleg stroškov za žandarmerijo zahteva vojni minister za vzdrževanje pograničnih čet (ruskih Wranglovev) 660 milijonov kron. Za leto 1922 zahteva samo vojno ministrstvo za nove kasarne, žandarmerijo in pogranične trupe 1 milijardo kron več, kot laži.

Ko je bila naša vlada, nismo rabili novih kasarn, ne toliko žandarjev in ruskih pandurjev, to potrebo milijskih in milijonskih svot iz žeskoro praznih žepov davkoplačevalcev nam je prinesel minister Pucelj in njegova radikalno-demokratska ministarska žlahta.

Iz proračuna je razvidno, da so samostojni in demokratje veliki prijatelji vojaštva, žandarjev in ruskih pandurjev.

Ne smemo pa pozabiti, da državni proračun ne skrbi samo za pokritje izdatkov vojnega ministra, ampak tudi za izdatke vodnega ministra Pucelj.

Koliko velja Pucelj pri ministrih in kako so mu pritresarskem srcu tovariši kmetje, najbolj kažejo proračun

ske svote, ki so določene za regulacijo rek in potokov v letu 1922. Za reguliranje slovenskih rek in potokov je postavljenih v proračun 5,400.000 K. Presneto malo! Regulirati hočejo: Savo, Dravo, Pesnico, Ljubljancico in Kamniško Bistrico za 3 milijone kron. Smešno! Gorske potoke bodo uravnali za en milijon kron. Za olajšavo flosarske vožnje po Savi in Savinji se bo izdal samo 400.000 K. Za vse водne regulacije v celi kraljevini je odločenih 128 milijonov kron, za zgradbo kasarn pa 516 milijonov. Tako se skrbi za našega kmeta, kateremu delajo poplave tolkanj škode. In vendar ima mo sedaj za poljedelskega ministra mesarja, ki govorji po shodih, da je pod njegovim ministrovanjem vstal naš kmet in se povpel do pravice — (pravilno davkov) kakor jih ni užival do sedaj!

Poglejmo še, koško je odločila naša vlada za šole in ljudsko izobrazbo. Prosvetni minister zahteva letos 1.300 milijonov kron več nego lan.

Med prosvetne izdatke so uračunili tudi milijone, ki so jih izdali za sokolske izlete. V Srbiji odpade na Sokola 620.000 K, na Hrvatskem en milijon 430.000 K — skupaj 2,750.000 kron. Za dijaške stipendije cele kraljevine se bo izdal 73,380.000 K.

Versko ministrstvo je postavilo v proračun za pravoslavne verske šole 20,354.590 K. Katoliške verske šole pa bodo dobile 2,951.275 K. Razlika med izdatki za pravoslavne in katoliške znaša 17,403.315 K. Pravoslavna verska uprava s šolami vred bo stala davkoplačevalce 161,601.026 K, katoliška s šolami pa 13,805.268 K. Razlika med izdatki za pravoslavne in katoličanstvo znaša 147,735.758 K in vendar bi se morali po ustanovnem čenu, ki govorji o verski enakopravnosti v naši kraljevini, izdatki ministrstva ver porazdeliti enakomerno med pravoslavne in katolike po njih številu.

Iz ravnokar navedenega izvlečka iz državnega proračuna je razvidno, kako mesti gospodariti sedanja vlada v letu 1922. Ze sedaj javljajo iz Beograda, da bodo zopet dvignili davke, da bodo izvlekli iz žepov davkoplačevalcev milijarde za kritje tolkanj nepotrebnih državnih stroškov. Vse to se dogaja pod žegnom samostojno-demokratske vlade.

O ravnokar naštetih državnih izdatkih pa skrbno molči časopis za zmago kmetskih krivic — „Kmet. lis.“.

„Blagoslov“ novih davkov nam obetajo.

Državni proračun za leto 1922 sega v tako visoke milijonske svote, da ga po izjavi finančnega ministra demokrata dr. Kumanudija ne bo mogoče kriti z dosedanjimi že itak nedoplačljivimi davki. Gospod finančni minister je razdelil pred svojim odhodom v Londonu, kjer bo prosil angleške milijarderje za naše zunanje državno posojilo, da bo povišal davke na sledeči način:

Povišani bodo posredni in neposredni davki.

Od posrednih davkov bo predvsem povišan davek na vino, ki bo najbolj zadel slovenskega vinogradnika.

Vsi neposredni davki bodo povišani na ta način, da bo plačal oni, ki plajujo davka nad 400 K 20%—40% več od celokupne davčne svote kot dosedaj. Tako bo plačal v prihodnjem n. pr. oni, ki je plačeval dosedaj 10.000 kron več, kot laži.

Poleg znaten povišanih davkov nas bo blagoslovila sedanja vlada. Še z znatnim povišanjem cen tobačnih izdelkov. Podražili bodo železniške potne karte, tovorne liste itd. Vse to bodo učinili vladinovci, da ne bo zavil iz državnega proračuna primanjkljaj več milijard, ampak profit na grozni način vseh davkoplačevalcev.

Tudi o novem povišanju davkov bo skrbno molčal „Kmetijski list“, ali pa lagal, da proračuna za leto 1922 ni podpisal slabostojni minister Pucelj ampak dr. Korošec.

Samostojna krivica slovinogradniku.

Od 1. septembra t. l. je upeljana državna užitnina (trošarina) na vino

in sicer za navadna vina 140 K od hl za jina vina nad 15% alkohola pa 2.400 K za hl.

Po tej novi užitninski naredbi mora vsak vinogradnik naznati svoj vinski pridelek pristojnemu oddelku finančne straže najpozneje 24 ur po tem, ko je spravil vino v klet.

Ako vinogradnik ne naznati svojega prideodka, jih čaka po novi naredbi nečuveno visoke kazni, ki se ne bodo nikakor odpustile, niti znižale.

Kdor ne naznati pravočasno prejema (vkletenja) svojega ali tujega vina, ta zagreši po novi naredbi tihotapstvo in se kaznuje z najmanj petkratnim zneskom na vse nenaznano vino odpadajoče takozvane državne trošarine; blago s posodo vred pa zapade državi. Kdor bi opustil naznalo pridelanega vina, moral bo plačati za vsak hl 140 K redne trošarine, najmanj 700 K kazni, zgubi pa še posodo vino.

Ta novi naredbi o državni vinški trošarini pa še moramo dostaviti, da se dovoli vinogradnikovi družini nad 4 nad 15 let stare člane 400 lit. trošarine prosta uporaba pridelanega vina, nad 4, a ne nad 8 družinskih članov 600 lit., nad 8, a ne nad 12 članov 800 lit., nad 12 članov pa 1000 litrov. Kdor pa svojega prideodka ne bo prijavil, zgubi pravico na trošarne prosto vino za domačo potrebo, razen tega pa se mu še vse vino zapleni. Vino za domačo potrebo se mora hraniti ločeno od onih, kjer je za vino že, ali še neplačana trošarina.

Ta novi trošarski pravilnik je bil izdan letos 1. septembra v „Službenih Novinah“ št. 199. Podpisani je seve tudi od samostojnega ministra Puclja.

Tudi o tej grozni trošarini, katero upeljava je zasluga samostojnih, molči „Kmetijski list“, molčijo pa tudi vse samostojni poslanci s svojim ministrom vred. Proti tej naravnost turški trošarini in kaznem se je pričožil v imenu Jugoslovanskega kluba v Beogradu poslanec Sušnik. Ne zadostuje pa samo protest Jugoslovanskega kluba, ampak naši vinogradniki morajo na vse zborovanjih protestirati proti temu novemu žegnu samostojno-demokratske vlade in poslati proteste Tajništvu SLS v Maribor — Cirilovatiskarna.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Kralj in Pašič sta še vedno v Parizu. Kedaj se vrne na državo v Beograd, še ni gotovo, sicer vedno pišejo, da prideva vsak čas, a dosedaj jih še ni. V Londonu se pa modri finančni minister Kumanudi, koder bo najel pri nekih angleških finikrogih zunanje državno posojilo. Naš zdravstveni minister Turek dr. Karamehmedovič pa leži bočan na legarju. Kralj in Pašič v Parizu, finančni minister v Londonu, minister musliman na bolniški postelji — ni čudno, da so naši mili zavezniki nam odzveli še naš zadnji up uspeha v zunanjih politiki — Skader in ga izročili Albancem. Ti ministri, ki so še v Beogradu, so sklicali za 20. t. m. parlament, ki pa gotovo ne bo dolgo zboroval.

V Italijanski Benetki so odločili sporno vprašanje Zadnje Ogrske. Madžari bodo izpraznili Burgenland, ki ga dobi Avstrija, za Sopronj pa so pristali na ludska glasovanje.

Gornjo Slezijo so razdelili med Nemce in Poljake, a so dobili Poljaki boljši in večji del. Te dni bodo prevzete nemške in poljske oblasti na pravo gornje-sleziskih okrajev.

Naši shodi.
Sijajni shod KZ pri Sv. Francišku.

V nedeljo, 16. t. m. se je vršil pri Sv. Francišku shod, kakor ga še ni bilo v gornjesavinjski dolini. Nad 1500 najuglednejših mož in žen iz celičega okraja je prihitele na shod, navzoči pa so bili skoraj vsi župani in občinski odborniki z gornjegrajskega okraja. Shodu je predsedoval vrli rečički župan M. Blekač. Navdušeno pozdravljen je govoril načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec o po-

ilitičnem položaju in delu stranke, poslanec Vlad Pušenjak pa o gospodarskem položaju države, državnem proračunu in o naših zahtevah. Navdušeno odobravanje zborovalcev je večkrat prekinilo izvajanja govornikov, katera sta obravnavala najbolj pereča živjava vprašanja. Soglasno in z velikim navdušenjem so se sprejeli rezolucije, s katerimi se

1. izraža Jugoslovanskemu klubu zaupnika za njegov možat nastop za pravice ljudstva,

2. se protestira proti vsakemu zvišanju davkov.

3. se zahteva odprava izvozne carine za les in zniranje tarifov za prevoz lesa,

4. se zahteva izpeljava ceste in železnice v Mežisko dolino,

5. se merodajne kroge opozarja, da pravočasno preskrbe za okraj potrebnega živila (žito in koruza).

Shoda se je udeležilo tudi nekaj nasprotnikov, ki so pazljivo poslušali in vidno odobravali izvajanja govornikov. Par nadebudnih rdečkarjev je v enemogli jezi v par minut oddaljeni hosti vpilo "Zivijo Kristan", kar je vzbudilo veliko veselost med zborovalci, a na shod niso prišli. Rdeči commentar Peter Tlaker je po končanem shodu z medklicem obsodil delo socialističnih voditeljev, več pa ni znal povedati.

Po shodu se je vršilo posvetovanje županov, obč. odbornikov in zaupnikov stranke, na katerem je poročal strankin tajnik o ustanovitvi Zupanske zveze, podrobni organizacijski shod, važnih tečajev itd.

V Hajdinu pri Ptiju je Kmetska zveza v nedeljo, 16. oktobra priredila politično zborovanje. Obisk je bil prav dober. Poslanec dr. Hohnjec je poročal o političnem položaju v Evropi in v naši državi. Naša država ne pride do notranjega miru in reda, dokler se ne izvrši revizija ustave v smislu zahtev Hrvatov in Slovencev. Nujni predpogoji, da se med državljanji vseh treh plemen udomači kolikor tolika zadovoljnost, je izenačenje davčnih zakonov in davčnih bremen v celi državi. Gospodarska politika demokratov in samostojnežev je privredila našo denarno vrednost tako daleč, da bo na svetovnem trgu kmalu brez vrednosti. Izvajanja poslančeva so napravila na poslušalce dober utis, kateremu se niso mogli odtegniti tudi navzoči politični nasprotniki.

Naši shodi. V nedeljo dne 16. t.m. se je vršil v Ločah dobro uspeli shod SLS. O sedanjih gospodarskih in davčnih tečajih je podrobnejše poročal naši poslanec Fr. Pisek. O notranjopolitičnem položaju je govoril urednik Golob. Soglasno je bila sprejeta rezolucija, v kateri se izreka poslancem Jugoslovanskega kluba popolno zaupanje. Iste dne popoldan se je vršil manjši shod tudi pri Sv. Jerneju. Ljudstvo že povsod spregleduje, da so ga samostojneži, socialisti in liberalci dne 28. novembra 1920 speljali s hinavskim farbanjem na krivo pot. Naša krščanska stranka pridobiva povsod na ugledu.

Tedenske novice.

Izobraževalni tečaji za naše društvene in politične ter gospodarske organizatorje se bodo vršili tudi letosno zimo. V župnih ozir, okrajih, kjer želijo takih tečajev, naj takoj sporočijo Tajništvu SLS v Mariboru. Posvetimo zimski čas izobrazbi naših ljudskih voditeljev in organizacij!

Za kmeta se bodo pulili in kosali med seboj demokrati in samostojneži. Tako je sklenil zbor zaupnikov demokratske stranke v Ljubljani 16. oktobra. Sprejela se je namreč ta resolucija: »Zbor zaupnikov naroča načelstvu, da se tudi demokratska stranka bavi z organiziranjem kmetskega stanu. Mnenja je, da vsled cepljenja moči rastejo izgledi klerikalizma na deželi.« V smislu te resolucije se je sklenilo, da se naj pozivijo strankina organizacija na deželi s tem, da se osnuje v vsaki občini krajevna organizacija ali vsaj poverjeništvo. Tako bo torej živinodravnik Dolfe Ribnikar na deželi delal konkurenco mesarju Puclju. Ker pa je zbor zaupnikov obsodil cepljenje liberalnih moči na deželi, bo vse delovanje demokratov uravnan na to, da se Pucelj zopet tudi na zunaj pritegne k demokratski stranki, koje predsednik je bil. Liberalna gliga vključi striha!

Delavstvo, čuj in strmi! Liberalni listi vedo poročati, da je naše ministrstvo za socijalno politiko postavilo v letošnjem državnem proračunu sveto 1 milijon kron za delavsko zavarovanje. Z zavarovanjem se bo baje pričelo s 1. novembrom t. l. Dobro! Za kupovanje muslimanskih glasov je imela vlada 1 milijardno dvesto milijonov kron denarja, za kupovanje glasov samostojnežev 200 milijonov kron, a za zavarovanje delavstva pa da na razpolago samo 1 milijon kron. Delavstvo, zapomni si to!

Kdor hoče pljuvati v lastno skledo, naj še naprej caplja za Samostojno kmetijsko stranko. Vi, ki ste zapeljani, pomislite: Samostojni poslanci so v vladni večini v Beogradu, samostojnež Pucelj je minister. In ta vlada je s pritrdilom Samostojne upeljala sedanjeno nesrečno kontrolo vinškega pridelka. Samostojna je kriva, da finančarji šikanirajo naše vinogradnike. Niti ust ni odpril Pucelj, ne besede niso zinili Mermolja, Urek ali Drosenik za obrambo slovenskega vinogradnika proti tej krivični naredbi. Vinogradniki, ki ste še vedno tako zaselepjeni, da iz slepe strasti drvite čez drn in strn za temi hipaver, ste si sami krivi, če bo finančar imel več pravice do vaše kleti, kot vi sami. Vi pljujete v lastno skledo.

Huda obsodba. Od kmeta z Dravskega polja, ki je bil dosedaj odločen pristaš Samostojne kmetijske stranke, je dobilo Tajništvo SLS v Mariboru zanimiv dopis, iz katerega pričujejo te-te stave: »S to stranko (samostojno) ne maram imeti več nobenega stika. Bil sem hudo zapeljan. Na Drosenkovem shodu v Cirkovcah sem slišal, kako bo ta stranka delala za naše kmetsko ljudstvo, kako bodo vosteni Samostojne znižali davke, odpravili vojašto, kako bodo dvignili cene živini in kmetskim pridelkom ter odpravili draginjo predmetom, ki jih kupujemo. Postal sem naravnost zagrizen agitator za Samostojno. Ob volitvah dne 28. novembra sem skoro pol naše občine pridobil za samostojno listo. Za »Kmetijski list« sem nabral 32 novih naročnikov. A danes sem prišel do prepričanja, da nas samostojni voditelji samo za nos vodijo. Na mesto, da bi znižali davke, so pripomogli, da bomo kmetske poginile pod težo novih davkov. Celo na kolesje so nam napili davek 800 K. Kam bomo prišli? Na 1000 milijonov K so vrgli Turkom, da so glasovali za prodajo Slovenskega beograjskemu centralizmu. Samostojni sami so dobili tudi nad 200 milijonov za to, da so nas Slovence izdali in prodali našo avtonomijo. Le poglejte, kaki hodijo okoli Mermolja, Kirbiš in Urek! O Mermolji pišejo listi, da si je kupil za pol milijona K gospodsko posestvo. Kje si je pridobil ta pol milijona? Urek je živel, predno ni bil poslanec Samostojne, v siromašnih razmerah. Imel je polpodrena poslopja in še dolgove na posestvo. Poznam ga. Bil sem delj časa v Brežicah. In danes hodi Urek prešerno in prevzetno okoli kot bankir in se dela, kakor da bi se cel svet sukal samo okoli njega. Židal si je novo hišo in to v času največje draginje. Odkod je vzel stotisočake? In prepoljski Kirbiš? Reven meštar je bil. Svojo mestrijo, ki se je v mladosti naučil, je pustil v nemar. Pred volitvami je posedoval malo njivico. Redila ga je njegova tašča. In poglejte ga danes! Tisočake moči okoli kakor se igra veter z jesenskim listjem. To vse sem opazoval trezno, mirno. In vse skupaj sem spoznal za veliko farbarijo. Pojem vam: Kar počenja Samostojna, je vse velika in sedaj očita goljufija. Radi tega se skesanovo vračam h Slovenski zvezzi, ki je ostala, kakor sem hvala Bogu spreviđel, stara krščanska, slovenska in prava ljudska stranka. Dovolim vam, da to moje pismo uporabite v »Slov. Gospodarju.« M. B. — Priobčujemo brez dostavka.

Finančarji imajo povelje od sedanje vlade, da morajo po kmetskih kleteh poizvedovati o količini vina. Naredba zahteva, da more imeti vsak kmetski vinogradnik vino za prodaj v posebni kleti in zopet v drugi kleti vino, ki ga potrebuje za dom. Take nasilne naredbe izdaja vlada v času, ko so »samostojni« poslanci v vladi. Kje pa more vsak vinogradnik kar na enkrat napraviti dve kleti?

Otrobe izvažajo iz naše države židovski mlinarji in veržniki in sicer gre

kar cele vlake otrobov v Švico. Naša živina gladuje, samostojno-liberalna vladpa prepreči izvoz živine. Kako so govorili samostojni kandidati pred 28. novembrom?

Na živinske sejme hodijo Mermolja, Kirbiš, Drosenik, Urek, Dobnik, Lipov Tuna in enaki slabostojni generali farbat naše živinorejce. Če se zopet kateri teh ljudi pojavi, naženite ga z bicem. Mermoljevi si sami pri vladnem koritu polnijo lastne žepi, kmetom pa prinašajo nepopisno gospodarsko nesrečo.

Obupni klic Prekmurcev. Iz Prekmurja se nam poroča: Položaj našega ljudstva je obopen. Vsled silne suše, ki je povzročila pomanjkanje krme, je naš kmet prisiljen prodati vsaj polovico svoje živine. Žalibog, da nima živina pri nas takoreč nobene cene, ker oblasti zabranjujejo izvoz živine. Te okoliščine izrabljajo brezvestni mešetarji na ta način, da pokupijo živino prvo vrstne kakovosti za slepo ceno, jo potem prodajo kakemu mesaru, ki pravobro zna najti pota, da živino draga proda. Na sejmu v Turnišču je nek Benko kupoval vole prvo vrstne kakovosti po 14 kron kilogram žive teže, doma je isto meso prodajal po 27 K, kolikor pa ni mogel doma prodati, je izginilo žež mejo. Pri tem si razni prekupeci in mešetarji polnijo žepi, kmet pa trpi škodo. Oblasti zganite se!

Lepo polomijo je doživel samostojni Drosenik na svoji politični rajzi po Prekmurju. Samostojni so poslali zadnje dni v Prekmurje svojega poslancega kričača Drosenika, ki je pa imel na svojih zborovanjih v Beltincih in Bistrici na obeh skupaj 40 poslušalcev. Tudi Prekmurci čutijo na svojih žepih, kako je sedaj za kmeta, ko imamo kupljeno centralistično ustavo in samostojno demokratsko vlado v Beogradu, ki ima za kmeta samo bič davkov in draginjo — drugega pa nič. G. Žganjar skemu mešetarju Droseniku pa častitamo, ker ne doživlja samo zborovalnih polomij po svoji rojstni okolici, ampak tudi v Prekmurju. Ljudstvu se pojmi bistrijo, g. Drosenik!

Okrajna glavarstva še vedno niso izplačala obmejnimi občinam denarnih glob, ki jim pripadajo od tistih, ki so se pregrešili glede predpisov prekorčenja meje. Politična oblastva so obljubljala, da bodo izplačala te globe takoj, ko se izvolijo župani. To se je zgodilo, a glavarstva še vedno niso izplačala teh svot. Kaj to pomeni?

Iz ormoškega okraja nam pišejo: Okrajna liberalna posojilnica, ki je na zadnjem občinem zboru izrinila kmete naše pristaše iz načelstva in nadzorstva, pošilja kmetu v ormoškem okraju, od katerih upa na vloge, agitacijske pole z vabilom, da naj pri njej naloži svoj denar. Nasproti pa pošilja kmetu, ki imajo v Okraju svoj dolg, dopise sledče vsebine: »Pozivamo Vas, da nemudoma plačate svoj dolg v ostanku z obrestmi vred sigurno do 10. oktobra 1921. V slučaju, da bi se tega roka ne držali, bodo zadevo izročili našemu pravnemu zastopniku v izterjanje ter Vas opozarjam, da boste v tem slučaju imeli precejšnje stroške. Stroški današnjega opomina znašajo 5 K. Z odličnim spoštovanjem. Sledijo podpisi. S tem je rečeno, da liberalci hočejo od kmeta denar. Ce je dolžan mora vrniti, ce ni dolžan ter ima denar, mora ga nesti demokratom. Kratko rečeno: Demokrati hočejo od kmeta blago, denar in dušo, ker so prijatelji ljudstva.

Predsedstvo županske zveze za ormoški okraj poroča, da pride zadeva ustanovitve Hranilnice s popilarno varnostjo za ormoški okraj pri prvi seji na dnevnem red. Seja se sklice v najkrajšem času, ko mine trgatev. Tudi druge važne stvari, ki se tičajo našega okraja, se bodo odslej redno obravnavale na županskih sestankih.

Za župana pri Sv. Lovrencu v Sl. goricah je izvoljen vrl naš pristaš gosp. Fr. Horvat, Slabostojni kandidat je srečno propal. Novemu županu in našim zavednim možem iskreno čestitamo!

Zopet en naš župan več. V občini Gradiška pri Mariboru (župnija Sp. Sv. Kungota) je bil izvoljen za župana pristaš SLS g. Jožef Robič. Dosedanji župan g. Mikuš, ki je bil pristaš Mermoljeve slabostojne stranke, je odšel iz občine. Za 1. svetovalca je izvoljen g. Matija Korošec, ki je pokazal zgagarski Samostojni hrbet. Tako ima sedaj v tej občini tik Maribora naša stranka večino. Čestitamo!

V cenično komisijo za politični okraj Konjice so bili z 200 glasovi izvoljeni kot člani kandidati SLS in sicer: Anton Toman, župan in posestnik konjice, okolica; Franc Krajnc, posestnik, Loče; Anton Leskovar, župan, Oplotnica. Kot namestnik pa Karol Mastnak, posestnik Ljubnica. Ostala dva namestnika pripadata nasprotni stranki, ker naša dva kandidata gg. Obril in Kuster nista bila vpisana med volilce. Znamenje, da davčne oblasti znajo predpisovati visoke davke, a v volilni imenik naših mož nimajo časa vpisati. — Samostojni in liberalci so v konjiškem okraju dobili 40 glasov. Zavednima možem čestitamo k lepi zmagi!

Organisti, glasbeniki pozor! Dosedanje »Podporno društvo organistov« s sedežem v Celju, sklicuje za dne 25. oktobra t. l. ob pol 9 uri dopoldne v dvorani hotela »Beli vol« v Celju izvanredni občni zbor. Vabljeni so na istega vsi organisti in glasbeniki po poklicu, ako tudi niso bili do sedaj člani omenjenega društva, da se v istega včlanijo. Na tem občinem zboru se bo društvo popolnoma preustrojilo v organizacijsko društvo vseh glasbenikov cerkvene in posvetne glasbe, kateri bodemo pri vladni skupno nastopili za zboljšanje našega gmotnega položaja, ter ob enem prosili, da se nastavi kot izkušene glasbenike za strokovne učitelje petja in glasbene teorije na ljudskih in srednjih šolah.

700letni Jubilej franciškega III. reda smo v Marija Nazaretu obhajali na zelo slovesen način. K slovesnosti, ki se je začela že na predvečer praznika sv. Frančiška Asiškega s pridigo o zgodovini tretjega reda sv. Frančiška in petimi litanijsimi Matere Božje se je v prijazni samostanski župni cerkvi nazareški zbralo iz Savinjske doline nad 2000 vernikov med njimi mnogo mož in mladeničev in več sto oseb broječa procesijo vernikov iz Saleške doline pod vodstvom g. dekan Janeza Rotnerja in župnika Jožeta Atenederja. Na praznik sv. Frančiška, dne 4. oktobra je bila ob 7. uri zjutraj pridiga o namenu in cilju tretjega reda, po pridigi pa je kmel veleč, g. dekan Škalski slovenski mašo. Ob 9. uri so prišla na dnevni red razna predavanja. Po končanih predavanjih so imeli voditelji tretjerednih skupin nazareškega okoliša sejo, na kateri so je ustanovila zveza duhovnikov-tretjerednikov in se sklenilo, da se bodo odslej voditelji sešli dvakrat na leto v svrhu enotnega in skupnega delovanja. Slavnosti se je udeležilo 18 gg. duhovnikov.

Prenos podobe svetogorske Matere Božje. Kakor znano, so svojčas prenesli čudadelno podobo Matere Božje od Sv. Gore na Goriškem v Ljubljano, da jo rešijo pred granatami laških topov, ki so porušili samostan in cerkev na Sv. Gori pri Gorici. Verno katoliško slovensko ljudstvo v zasedenem Primorju je cerkev in samostan svetogorski toliko popravilo, in pozidalo, da se je mogla podoba svetogorske Matere Božje zopet prenesti nazaj v domovino. V nedeljo, dne 9. t. m. sta se pripeljala po omenjeno čudadelno podobo v Ljubljano dva avtomobila. V prvem avtomobilu je sedel prevzvišeni nadškof gorški dr. Sedej s spremstvom, v drugem sta pa sedela dva franciškana od Sv. Gore, ki sta spremljala čudadelno podobo. Ko sta oba avtomobila v nedeljo ob 3. uri popoldne dospela v Gorico, ju je tamkaj čakalo čez 15.000 Marijinih častilcev v nepopisnem hrepnenju, da po tolikem času zopet vidijo milostno podobo, katero sta držala oba kapucini v rokah. V kapucinskem samostanu v Gorici so okrasili Maten Božjo in Božjega Deteta z zlatima kronama, nakar sta se oba avtomobila peljala počasi skozi mesto. Nepopisno ganljiv je bil prizor, ko se je bližala nebeska Gospa med velikanskim špalirjem gledalec prostoru, kjer je bila zbrana mnogoštivilna duhovščina. V trenutku, ko je ljudstvo zagledalo milostno podobo, je veselo vzklikalo, poklekalo in pozdravljalo to najdražjo svetinjo — begunko, ki se po dolgem času vrača zopet nazaj v domovino. Milostno podobo so položili na drug, krasno venčan avtomobil, na katerem je bil postavljen poseben tron za podobo. Zraven nebeske Gospe so se vsesli na avtomobil širje otročički, lilijsko belo oblečeni, kot živi angeli — spremljevalci ne-

beske kraljice. Knezonadškoška je obdajala sijajna assenca duhovščine, običena v najlepše duhovniško oblike. Igrale so tri godbe, duhovščina je pela v latinsčini litanje. Vse paleta, nše, više in sploh vsa poslopja v Gorici so bila okrašena in v zastavah, na vseh oknih so gorele sveče. V goriški stolni cerkvi je bila na to pridiga, pri kateri ni ostalo nobeno oko suho. Starčki, ženice, mladina, vse je navdušenja do Matera Božje ihelo. Po končani pridigi je bil „Te Deum“ in blagoslov z najsvetješim. Te verske slovesnosti so se tudi udeležile vso goriške politične oblasti in vojašto. Iz Gorice bodo v kratkem prepeljali svetogorsko čudadelno podobo z velikimi slovesnostmi, kakršnih Še Gorica ni videla, v cerkev Sv. Gore nad Gorico.

Umrl je dne 14. okt. v bolnišnici v Slovenjgradcu ē. g. Anton Čečko, kaplan v Soštanju v 36. svoje starosti — in je bil z veliko udeležbo vernega ljudstva pokopan v Soštanju v nedeljo 16. okt. Mir njegovi blagi duši!

Umrl je na Tolstem vrhu pri Guštanju zvest naročnik Slovenskega Gospodarja Franc Lačen pd. Pečovnik. Umrl, ki zapušča ženo in pet nepreskrbljenih otrok, je bil vselej versko in narodno zaveden koroški Slovenec. Svetila mu večna luč, žalujoči rodbini pa naše sožanje!

Anglija nam ponuja posojilo. V Beograd je dne 12. t. m. prišel poverjenik angleških kapitalistov, ki je ponudil naši državi posojilo v znesku treh milijard dinarjev po 8 odstotkov. Naš finančni minister se je v nedeljo, dne 16. t. m. podal v London, da se pogaja z angleškimi finančnimi krogli glede najetja državnega posojila. V Londonu ostane naš finančni minister dr. Komnudi baje 14 dni. Našega finančnega ministra bo spremljal v London več naših visokih finančnih uradnikov. O srečna naša država Jugoslavija, ker smeš za razna potovanja naših državnikov in ministrov v inozemstvo izdati na milijone denarja davkopalčevalcev!

Ne v Ameriko! Ameriška vlada je določila, koliko ljudi se sme vsako leto priseliti iz Evrope v Ameriko. Tako n. pr. je določeno, da se iz Jugoslavije sme na leto priseliti v Ameriko samo 6405 oseb. V lanskem letu se je dogodilo, da je bilo to število že meseca maja dopolnjeno, vsled česar so ameriške oblasti poslale nazaj v Evropo 2000 oseb, ki so se nameravale v Ameriki naseliti. Dalje razglašajo ameriški konzulati, da je dopustno število 6405 oseb iz naše države za tekoče leto že doseženo. Torej ne v Ameriko!

Upravičen dvom. Mariborski občinski sud za pobijanje draginje je dne 12. t. m. pod predsedstvom sodnega svetnika Vidoviča obsodil mariborskoga mesarja Franca Vlahoviča na en mesec zapora in 100.000 K. denarne globe, ker je prodajal meso preko uradno določene najvišje cene, mesarja Filipiča je pa odsodil zaradi istega prestopka na 1 mesec zapora in 200.000 K. denarne globe. Med ljudstvom, ki je bilo priča tej odsodbi, je nastal upravičen dvom, ali je mariborski občinski sud, v trenutku, ko je izrekel to nečuveno odsodbo, splošno premislil, kaj se pravi dandanes odsoditi kakega obrtnika na 100.000 oz. 200.000 K. globe.

Tolpa vломilcev pod ključem. V raznih mestih, kot v Mariboru, Ljubljani, v Zagrebu itd. jebil o v zadnjih mesecih izvršenih mnogo drznih tativ, ne da bi se jim bilo moglo priti na sled. Tako n. pr. so vломilci odnesli mariborskemu trgovcu Sošariču blaga in denarja za več stotisoč K. V preteklem tednu se je pa mariborski policiji vendarle posrečilo izslediti tri osebe, o katerih se je takoj dozna, da so že dolgo začeljeno iskanii nevzni vломilci. Med zaprtimi se nahaja brezposeln Rajko Zolger, doma iz Maribora in istotako brezposeln avstrijski državljan Franc Käfer ter podanik naše države Franc Pačnik. Pri zaslišanju so zločinci priznali vse vloome in tativine v Mariboru, Ljubljani in Zagrebu, zaradi katerih se bodo pri bodočem porotnem zasedanju morali zagovarjati, kajti škoda, katero so povzročili, znaša več stotisoč kron.

Trije dečki žrtev brezbrinosti. V tork dne 8. oktobra t. l. je imelo vojašto iz Slovenske Bistrice strelne vaje s topovi na obširnih pašnikih v

Cirkovci pri Pragarskem. Po končnih streških vajah vojašto žalibog ni pogledalo, jeli so se vse topovske krogle razstrelile ali ne. Dva dni pozneje in in sicer v četrtek, dne 10. oktobra so na istem prostoru pasli živino trije dečki — solarji in sicer A. Unuk, Janez Celan in F. Belca. Dečki so našli na pašniku kroglo, ki se ni pri streljanju razletela. Ne vedoč za strašno nevarnost so začeli dečki s kamni tolči po kapslju neeksplodirajo topovske krogle, kar je napravilo dečkom veliko veselje. V hipu grozovit pok. zemlja se stresa — grozen prizor! Ljudje, ki so prihiteli na lice mesta, so kar okameneli. Razstreljena krogla je dečka Balca popolnoma razmesarila, dečka Celana tako zdalela, da je kmalu nato izdihnil, dečku Unuku je pa razparala trebuhi, da so mu izstopila čreva, na nogah je pa imel odtrgane cele kose mesa, kosti zlonjene na več mestih in eno oko izbito. Dečka, grozovito razmesarjenega, so nameravali spraviti v bolnišnico, toda umrl je že med vožnjo. Nelle, da je naše kmetsko ljudstvo v krajih, kjer se vrše strelske vaje, že tak gmočno silno prizadeto, je pa najmanjša in najskromnejša zahvala našega ljudstva, da vojašto pod nadzorstvom častnikov pregleda po končnih streških vajah vse torišče, kjer se je streljalo, da odstrani neeksplodirane topovske krogle in granate in tako prepreči nesrečo, ki bi se pripetile vsled take zanikarnosti. Krive na zatožno klop!

Nesrečno pretepanje! Dne 15. t. m. se je vršila v Podvincih pri Ptiju praveata „fantovska bitka“. Fantje iz občine Zabovec niso mogli preboleeti, da so jih nekoč podvinški fantje hudo naklestili. Da bi se nekako osvetili, so se oborožili z vojaškimi puškami, bajoneti, koli itd. ter odšli v Podvinc. Razbijali so po vsej vasi v taki meri, da so okna, vrata, plotove in druge stvari razmetali po dvoriščih. To razbijanje so spremljali s streljanjem. Na drugi strani pa so se podvinški fantje zbirali za „protiofenzivo“. Pokalo je, kakor pri kakšni počestni bitki. Po bitki sta obležala na bojnem polju dva mrtva. Enegy so lastni tovariši po nesreči ustrelili od zadaj v sreco, tako da je bil pri priči mrtve. Orožniki so drugi dan aretirali več teh fantov ter jih oddali v zapore ptuj skega okrajnega sodišča. Nesrečno pretepanje! Ko bt se kmetski fantje raje gibali v izobraževalnih društvih, Orlu itd., bi ne bilo takih divjaških pohodov, ki odvzemajo nekaterim vašem poštenje in dober glas.

Požar povzročil milijonsko škodo. Preteklo nedeljo zvečer je izbruhnil požar v velikem rudniškem skladisu, kjer je bilo shranjenega raznovrstnega blaga v vrednosti več milijonov krun. Komaj, ko je zapustila požarna brama mesto, kjer je poprej imela vaje, je začelo v skladisu goreti. Čeprav se je domača požarna brama takoj vrnila na kraj nesreče, in so še prihitele na pomoč požarni brambi iz Dola in Trbovelj, je skoro vse pogorelo, rešili so z velikim naporom tik stoječo pralnico za premog. Govori se, da je zanetila požar zlobna roka, kajti komaj pred 14 dnevi je v bližini zgorelo neko drugo industrijsko skladisce v Hrastniku.

Požari. V Dolgošah pri Mariboru je pretekli četrtek požar uničil gospodarsko poslopje Marije Perko, posestniku Fabijančiču v Anžah pri Rajhenburgu je zgorelo gospodarsko poslopje in hiša Savičeva na Likovem vrhu. V vseh slučajih se navaja kot vzrok zlobna roka, ki je zanetila požare.

Iz Laporja. Pri nas grozno razsaja griza; misli se, da je posledica pomanjkanja zdrave pitne vode; malokatera hiša je brez bolnika, v nekaterih jih je kar po več. Najhuje menda pa je zadevo hišo Ašičevih: štiri osebe je griza vrgla v posteljo. Trem se že godi bolje, stara mati pa je bolezni podlegla. 73 let je učakala o skribi in ljubezni do bližnjega, v delu in požrtvovalnosti. Menda najboljše srce v župniji je nehalo biti, ko je mati Ašičeva za vedno zatisnila svoje trudne oči; bila je mati vsem ubogim vse župnije in vsak čas, med vojsko mati stradajočim vojakom, svoj čas pa tudi mati pridnim dijakom. Bog ji njen dobrotljivost obilno povrni! Naj v miru pociva!

Roparski umor. Iz Laporja nam pisejo: V nedeljo 16. t. m. sta se pe-

ljala posestnik Rak iz Križnega vrha in njegov 25letni sin v gorico v Jastrniku makolske župnije. Rak je imel pri sebi 40.000 K. Ko se vračata, ju pri Sv. Treh kraljih napade pet jastrniških fanfov, ki so očeta z bajonetom umorili, sina pa z ročicami in koli tako tolkli, da je, ko te vrstice izidejo, skoraj govorovo že umrl. Denarja, ki ga je imel oče pri sebi, se ni več našlo pri njem. Lato se ta slučaj smatra za roparski umor.

Zverinski umor. Grozen roparski umor se je izvršil v Zičah pri Konjicah. Kneza Windischgrätzta lovec g. Sever se je vračal 12. t. m. od trgatev iz Bizeljskega domov v Spalič. V Zičah pa ga je napadel dosedaj neznan morilec, ga udaril s težkim kladivom trikrat po glavi, mu še prerezel vrat in ga vlekel s ceste v Jarek k Zičnici, kjer ga je uropol denarja, ure in prstana. Nato ga je lepo položil na tla, mu dal nahrtaik poln grozdja, ki ga je nesrečnež nosil iz Bizeljskega pod glavo — nos pa je zasadil malo proč v zemljo. Tu so ga našli ljudje prihodnji dan. Nekateri trdijo, da se je izvršil umor med 7. in 8. uro, ko je šel Sever od vlaka; drugi pravijo, da se je mudil mimogrede do 11. ure v gostilni Zupanca v Zičah. Da se le zgodilo to na cesti, komaj streljajdaleč od hiš in mlinov, je še bolj zagonetno. Ne ve se, ali je maščevanje, ali roparski napad. Načrž bo roparski napad. Ljudstvo je vse razburjeno in zabavila na vse mogoče, najbolj na orožnike. Gospod dr. Korošec je dejal v Celju na shodu, da imamo še enkrat toliko orožnikov kot prej, a pefkret toliko tatov in roparjev. In to je res! V Ločah sta bila prej dva, včasih trije orožniki, pa so bili vedno na straži, vedno se jih je srčavalno po dne kakor ponoc. Zdaj jih je še enkrat toliko, pa se ne vidi nikdar nobenega. Opaziramo merodajno oblasti na to in upamo, da napravijo red in izsledi predzrnega morilca, da se ljudstvo pomiri. Nesrečna žrtev za pušča ženo in štiri otroke.

V vlaku okraden. Pred dnevi je bil v vlaku pri Zidanem mostu okraden beograjski trgovec Ilija Spasojević. Tat mu je odnesel denarnico, v kateri je imel 2450 dinarjev in 2 čeka po 50.000 kron. Čeprav je okradeni hitro opazil tativino, vendar ni bilo o tatu ne duha ne slaha.

Žrtev zaniknosti. Blizu postaje Golubinci na Hrvatskem se je dne 12. t. m. peljala kmetska družina in sicer oče, mati in hčerka na kmetskem vozlu, v katerega sta bila vpreneta dva konja, čez železniški tir. Nesreča je hotela, da je na vozlu vsled utrujenosti dremala vsa družina, sta bila konja prepričena samima sebi. V hipu, ko je voz z družino bil na železniškem tiru, je pridrvel brzovlak, ki je pod sebo zdrobil voz, mater, hči in oba konja tako razmesaril, da so kosi mesal ležali ob progi v dolžini 100 metrov. Na čuden način je družinski oče sicer ostal še živ, toda bil je tako razmesaren, da je kmalu nato izdihnil. Nesreča je zakril železniški čuvaj, ki ni zaprl prelaza.

Dijaška kuhinja v Mariboru. Namenu venca na grob materi Ašičevi v Laporju Dijaški kuhinji v Mariboru 50 kron.

Gospodarstvo.

Zavarovanje zoper ogenj je danes, ko so stavbe tako grozno dragé in se požari da za dnevom žirijo, velike važnosti. Ljudje imajo svoje hiše in premičino zavarovano za skrajno nizke svote. Pozivamo vse našince, da takoj povišajo zavarovanje svoto. Povišek zavarovanja je zakonito dovoljen tudi pri drugi zavarovalnici. Kdor je torej zavarovan še pri kakih tujih zavarovalnih družbah, naj se takoj zavaruje pri edini slovenski in najmočnejši zavarovalnici na našem jugu, t. j. pri „Vzajemni zavarovalnici zoper ogenj v Ljubljani“. Ta edina domača zavarovalnica ima svoje začetnike že skoro po vseh župnjah. Za tuk, ki ne vedo, kje je zastopnik „Vzajemne“, pa oskrbi iz prijaznosti vse potrebno glede zvišanja zavarovalne svote ali novega zavarovanja: Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru, Cirilova tiskarna, I. nadstropje. Vpošljite staro zavarovalno politico ali knjigo, mero poslopja (dolžino in širino) ter navedite, za katere

svobo zavarujete. Povejte to tudi svim prijateljem.

Kmetijska predavanja. Deželna vlada za Slovenijo je odredila, da se bo vršilo kmetijsko poučno predavanje dne 23. oktobra t. l. v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici o »zboljšanju travništva«, v Tinjah na Pohorju istega dne o »odvračanju kužnih bolezni in o svinjereji«, pri Sv. Lenartu pri Veliki nedelji istega dne o »govedoreji«, pri Sv. Benediktu v Slovenski Bistrici istega dne o »sadjarstvu« in v Globokem pri Brežicah istega dne o »kmetijstvu«. Predavatelje je kot strokovnjake določila deželna vlada v Ljubljani.

Vinski mošt letos jako naglo ovre. Naglo vrenje povzroča velika gorkota. Ker je bilo le malo gnilega grozdja, bo letos tudi malo drožja.

Rožje kot krma za živino.

Vsled letnje suše so zelo trplja travniki in pašniki, ter deteljšča. Sena je bilo malo, otava je pa popolnoma izostala, a tudi paše ni.

Pomanjkanje krme je torej splošno. Da se pomanjkanju krme nekolikodobom, opozarjajo se kmetovalci, da se more tudi listje od raznega drevja s koristjo uporabljati za krmo, dokler še ni popolnoma suho. Posebno listje od trsja živine rada zavživa. Pa tudi rožje vinske trte, ki odpade pri rezjanju trt, more dobro služiti kot nadomestilo za krmo. To je posebnega pomena za kmetovalce vinskih okolišev, kjer tudi v navadnih letinah mnogokrat primanjkuje krme.

Rožje se lahko krmi od jeseni do pomlad. Dokler še ni čas za redno obrezovanje trt, naj se porabljam le vršiči trsnega rožja. Ko je trsn les dozorel, naj se izrežejo letosni šparani (ločni) in drugo rožje, ki ga ne potrebujemo za rezjanje v prihodnji spomlad.

Rožje, ki se ne pokrmi sproti, naj se zloži v štiroglate kupe na senčnem kraju. Da se preveč ne osuši, ga je otežiti s kladami ali kamenjem. Tako spravljeno rožje ostane sveže, in sočno do pomlad.

Pred pokladanjem naj se rožje sekajo in zdrobi na drobne kosce. Najbolje je, rožje polagati živini mešano s senom ali s kako drugo krmo.

V vinskih okoliših so postavljena na raznih krajih državni stroji za drobljenje rožja; teh strojev se mora vsak vinogradnik posluževati. Kjer takih strojev ni, na razpolago, mogoči se rožje rezati z navadnimi močnejšimi slamoreznicami. Kosci pa ne smejo biti preveč kratki.

Zivina se kmalu navadi na to krmo in rožje s slastjo žre. Hranilna vrednost rožja se ceni enako srednjedobremu senu.

Dosedanje izkušnje so pokazale, da živina pri tej krmi dobro uspeva in da ne izgubi pri tem na teži in moči, pa tudi ne na mleku.

V naših vinogradih se nahaja ogromna množina rožja, ki bi lahko dalo mnogo krme. Vinogradniki naj se le okoristijo s to okolnostjo v prid svoje živinoreje.

F. Matjašič.

Važno za živinoreje. Italija je prepovedala uvoz naše živine baje radi parkljivke. Na naše sejme ne bo več italijanskih kupcev, ki so našemu kmetu dobro plačevali živino. Samostojni so se tako lažnivo hvalisali, da so pripeljali oni italijanske kupce na našo sejmico. Italija je sedaj prepovedala uvoz naše živine, ne tolkaj radi kužne bolezni, kot pa radi nezaupanja, ki ga goji do naše sedanje beograjske vlade, v kateri se šopiri tudi samostojni mesar Pucelj. Smo radovedni, ali se bodo samostojni zganili, da se odpre italijanska meja uvozu naše živine, ker naši poslanci so se že. Samostojni modrijani vedno capljajo mesece prepozna po poslanci Jugoslovanskega kluba. Da, da, če ima enkrat človek toliko tisočakov na račun davkopalčevalcev v žepu kot slabostjni poslanci, potem se ne briga, ako vzdihne v pomanjkanju, davkih in bedi njegov stanovski sobrat.

Nad 700 vagonov goveje živine stoji na progi od Zagreba, Zidanega mosta do Logatca. Italija je prepovedala izvoz živine, ker je baje jugoslovanska živina okužena po slinovki in parkljivki. Živina gladuje in trije že. Sedaj skušajo živino v zaklanem stanju pošiljati čez mejo.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prisnalo se je 11. okt. 1921: 207 volov, 482 krav, 9 konjev, 14 bikov, 6 telet, skupaj 718 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 14 do 20 K, poldebeli voli 12–15 K, plemenski voli 11–14 K, biki za klanje 10–12 K, klavne krave debele 14 do 18 K, plemenske krave 10–14 K, molzne krave 11–13 K, breje krave 12 do 18 K, mlada živila 10–14 K, teleta 12–14 K, krave za klobasare 1 kg žive teže 6–8 K.

Mesne cene. Volovsko meso I. vrste 1 kg 24 K, II. vrste 22 K, III. vrste 18–20 K, meso od bikov, krav, telic 16 K, teleće meso I. vrste 18 K, II. vrste 16 K, svinjsko meso sveže 1 kg 32 K.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 14. okt. 1921 se je prijelalo 473 prasičev in 5 koz. Cene so bile: 5–6 tednov stari, komad 60 do 100 K, 7–8 tednov stari 170–200 K, 4 mesce stari 600–650 K, 6 mescev stari 800–880 K, 7–8 mescev stari 900–1000 K, 9 mescev stari 1000 do 1200 K, 1 leto stari 2400–3000 K, 1½ leta stari 3000–3500 K, plemenske svinje 1 kg žive teže 28–32 K, polpitane 24–26 K, koze komad od 250 do 350 K.

Sadno listje za živinsko krmo. Listje čepelj (sliv) in jablan je v času sile dobra krma ne samo za plemene svinje, temveč tudi za staro govedo. Pospravite tako listje prav skrbo. Po zimi bo velika sila za živinsko krmo. Ako bi imeli količaj dobro vlogo, bi ona lahko za priboljšek oskrbela otroke in živinske soli. A sedanja vlasta skrbi samo za nove kasarne in za nove davke. Kaj ji mar beda našega ljudstva!

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš naznana svojim udom, da oddaja v trgovini Klajnšek in Penič, Vetrinjska ulica, bučne prge po 8 K 1 kg, ribjo maslo po 16 K 1 kg, apneni dušik po 350 K 1 q in kajnit po 165 K 1 q.

Sortiranje tobačnih listov po raznih razredih z navedbo vrednosti. Monopolska direkcija za Slovenijo razglaša: V prvovrstno ali »izvanredno klaso« se prišteva one tobakove osrednje liste, ki so popolnoma zreli, enake barve, nepoškodovani, veliki, fine kakovosti. (Finje kakovost takrat, ako je list tanek in jako prožen.) Ta tobak se prevzema po ceni 56 K. — I. klasa: osrednji listi, zreli, zdravi, malo oškodovani, srednje velikosti, enake barve, cena 40 K. — II. klasa: osrednji listi, zreli, zdravi, nekoliko poškodovani. Tudem spadajo tudi najodličnejši vrhovni in prizemni listi, cena 24 K. — III. klasa: Osrednji, raztrgani listi pisane barve in z drugimi napakami; poškodovani, a zdravi vrhovni in prizemni listi, cena 16 K. — IV. klasa: vsi vrhovni, osrednji in prizemni listi, ki se po kakovosti nikakor ne morejo uvrstiti — cena 12 K.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bil promet s hmeljem nekoliko bolj miren. Cene so se gibale med 6500 do 7000 čehosl. kron za 50 kg, dočim so bile cene na deželi nekoliko nižje, kajti prodajali so ga po 6200–6800 čehosl.

kron za 50 kg. Ker je začela padati vrednost čehosl. krone, je pričakovati v hmeljski kupčiji presenečen — v prid hmeljarjev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 265–271 naših klon, za 100 avstrijskih klon 13–14, za 100 napoleonov 900, za 100 nemških mark se plača 185 in za 100 laških lir 1050–1070 jugoslovanskih klon.

Dopisi.

Sp. Sv. Kungota. Nadučitelj gosp. From piše našemu bivšemu uredniku, da je on 25. septembra imel v Mariboru na glavarstvu čisto druge opravke in ni agitiral za Samostojno. G. From pravi, da »Fromovič ne hodi za druge po kostanj v žerjavico in se ne udeležuje bitk, katerih izid že slepec vidi.« Z drugimi besedami rečeno: Tudi g. From ne mara več slabostojnežev. Belimo radevolje!

Sv. Jakob v Slov. gor. Z veseljem smo sprejeli vest, da je gnezdo tam blizu šole, ki je bilo prava Sodoma in Gomora vendar enkrat razgnano. Stariši, ki hočemo, da se naša deca vzgaja v poštenem in krščanskem duhu, se iskreno zahvaljujemo okraj. šolskemu svetu, da je napravil konec nesreči, ki je zadebla našo šolo po osebah, ki so nrvastveni vzgoji nedolžne mladine s svojim življenjem in dejanjem strašno škodovale. Sedaj vidimo vsi jasno, da je v liberalni in sokolski vzgoji sama nesreča za naše ljudstvo, osobito za nedolžno deco.

Griže pri Celju. Da nas ne bo kdo napačno razumel, povemo že v naprej, da nismo nasprotniki požarne brambe, ne, mi celo želimo, da bi bilo v Grižah dobro organizirano gasilno društvo, pa tako, ki je nadstrankarsko. Da pa grižko gasilno društvo pod vodstvom in po zaslugah naprednih šolnikov Razpotnika in Voglarja ni nadstrankarsko in da plava v demokratsko-slabostojnih vodah, o tem že davno čivkajo vsi vrabci na strehi. Imenovana gospoda sta s tem društvom zasledovala politične cilje in ako še jih danes zasledujeta, ne vemo, ker sta doživelja pri volitvah — poraz. Pa naj bo kakor koli hoče, a dejstvo je, da ima to društvo smolo. Poročali smo že, da je letos v juniju, in sicer tri dni pred slovesnim blagovljenjem brizgalne nastal požar v bližnjih Megojnicah. Razpotnik in Voglar sta takrat stala pred grozovitim požarom z brizgalno brez cevi. Nek napreden časopis je potem pisal, da je dopisnik »Straže« kriv, da so cevi ves čas, odkar obstoji društvo, to je nadeno leto, ležale na carinarni. Sedaj pa imajo cevi, toda o smola, teden dni že gorijo gozdovi na grižkem Gozdniku, ljudstvo na obznožju Gozdnika vpije na pomoč, toda Razpotnika in Voglarja z brizgalno in s cevmi ni od nikoder. Tokrat primanjkuje vode in je tudi vsaka pomoč na strmem svetu orjaškega Gozdnika nemogoča. Mi ugotovimo samo to le: Na vrhovih Gozdnika bo požar uničil na stotine oralov gozda, grižko gasilno društvo je brez moči nasproti temu požaru, pač pa je pravljeno, da pri drugi bolj ugodni prilikai in pri zadostni množini vode

nudi svojo pomoč, pa samo pod pogojem, če se ne bo držala smola stare lakirane škatle in pa novih cevi, ki so pri prvem poskusu izpuščale vodo. Za vsak slučaj pa prosimo Boga, da po priprošnji sv. Florjana obvaruje Grižne — ognja.

Sv. Jošt na Kozjaku. Smrtna kosa kosi neusmiljeno. Pobrala nam je dne 3. t. m. Valentnovega Polodka, pridnega in tihega mladeniča, ki je srečno prestal vse grozote svetovne vojske in se zdrav vrnil, pri drvarjenju pa smrtno ponesrečil. Drevo ga je podrlo in pretrgalo nit življenja, da je kmalu izdihnil. Bil je pokopan v Sv. Florjanu. Svetila mu večna luč! Še ni bila žalost naša potolažena, že se ji je pridružila druga. Spremili smo k zadnjemu počitku dne 14. oktobra občespoščovanega Jožefa Krajnc, pd. Purgarja, ki je v nedeljo še čvrst in zdrav, v sredo že ležal na mrtaškem obru. Bil je skrben in delaven za hišo in družino, tako da je njega izguba za družino tem hujši udarec. Zapušča ženo in tri še nedorasle otroke. Bil je tudi velik dobrotnik farne cerkve, za katere lepoto je imel vedno odprto roko in srce. Politično je stal zadnji čas, ko je spoznal, da je bil zapeljan, zvesto v vrsti naše Kmečke Zveze, čeprav se ponavljajne občinske volitve vsled bolne noge ni mogel udeležiti. Večkrat mi je dejal, kako mu je hudo, da svoje krščanske dolžnosti ne more izpolniti. Hvala Ti za Tvoje dobrote in za Tvojo možnost, žaluočo družino nad nepriskovanom, bridko izgubo tolaži ljubi Bog, nam pa daj še mnogo, za vse dobro vnetih in neustrašenih mož!

Sv. Katarina pri Rog. Slatini. Dne 14. zvečer so pri posestniku A. Otrepcu, ki je znani samostojnež, obhajali god njegove žene Terezije. Na godovanje je prišlo kar sedem godcev, iz treh župnij oz. iz osem vasi se je zbralo veliko število fantov-samostojnežev, ki so bili oboroženi z gorjačami in samokresi. Ker ima Otorepec pet deklet, je prišlo med fanti do ljubosumnosti, kateri so dali duška s streljanjem iz samokresov. Krogle so kar živigale po zraku in le razsodnosti nekaterih naših fantov je pripisati, da ni prišlo do žalostnih posledic. Gospodar samostojnež, fantje — pretepači sami samostojnež — glica pač kup strihal. Čestitamo samostojnežem, ki imajo v svojih vrstah tako junaške pristaše-pretepače!

Razgled po svetu.

Lakota v Rusiji. Naravnost strašna in mozek pretresajoča so poročila, ki prihajajo iz Rusije o lakoti in kugi, ki tare bratski nam ruski narod. V cariški pokrajini si išče slradajoče ljudstvo koreninice in iz zmlete drevesne skorje si peče kruh. Po hrastovih gozdovih si ljudje iščejo želod, ga zdrobijo v moko in si iz nje pečejo kruh. En pud želoda stane 70.000 rubljev, en pud koreninice stane 75.000 rubljev. V tatarski pokrajini gladuje nad 1 milijon otrok. 200.000 otrok prenaranjuje Amerika, ruska vlada pa oskrbuje 70.000 otrok. V druge okraje bodo odpeljali 30.000 otrok, dozdaj so ih odpeljali samo 3700. V samarski

pokrajini gladuje 1,100.000 otrok. 60 tisoč otrok so nastanili v lastnih domovih, 100.000 otrok so pa spravili drugam, a več kakor 1 milijon otrok pa čaka na rešitev. Stevilo stradajočih odraslih oseb v Rusiji, za katere takorekoč ni pomoci, se ceni na 20 milijonov. Izvzemši kitajskega naroda ne pozna zgodovina nobenega drugega naroda na svetu, ki bi bil tako strahovito udarjen, kakor je rayno ruski narod, kajti vsa trgovina in industrija počiva, državna uprava je popoloma nezmožna, vse je zavojeno, narod pa umira vsled lakote in kuge.

Na pozabljennem otoku. Tam da leč v Tihem morju se nahaja otok, ki ga domačini imenujejo Pitsam in ki je last Anglije. Angleži so se polaščili tega otoka pred nekako 40 leti. Na tem otoku živi okrog 150 ljudi, sami domačini, na njem ni niti enega Evropeca. Prebivalstvo je miroljubno, prepričljivo, ali celo pretegov ne pozna. Le o prav redkih sporih odločuje poglavarski domačini. Površina otoka znaša 7% kvadratnih kilometrov. Na ta otok je Anglija popolnomu pozabilna. Pred mesci so se pa vendar spomnili, da je ta otok njihova last in so poslali tješnjaj — prvič v zgodovini, nekega posebnega komisarja, ki bi naj v London poročal, kakke so razmere na tem otoku. Ladja na kateri se je nahajal angleški komisar, je dolgo časa obkroževala ta otok, da bi našli primerni prostor za izkrcavanje komisarja in njegovega oboroženega spremstva, kajti obrežje otoka je obrobljeno z visokimi, strimi in golimi hribi. Le po daljšem iskanju so našli kolikor toliko primerne mesta, kjer se je ladja ustavila. V čolnih je komisar in njegovo spremstvo priplulo do obrežja. Po težavnem plezanju čez 300 metrov visoko, skalnatno gorovje iz bazalta so prišli na planoto. Domačini-divjaki so Evropece, katerih že 40 let ni nihče videl. Šegi pozdravil poglavar otoka, namreč na ta način, da se je z obema rokama prijet za brado in se poklanjal na desno stran. Umetno, da se Evropeci z divjaki, ki govore neko posebno narečje, ki je bolj podobno mrmiranju, nego človeški govorici, niso mogli razumeti. Rastlinstvo na otoku je bujno-krasno, zemlja zelo rodovitna, podnebje milo, ne prevročje, pitne vode je dovolj, krasni gozdovi samih pomeranč in drugega tropičnega drevja. Na otoku raste neka posebna vrsta korenin, neka vrsta podobna našemu krompirju ter zelo veliko raznovrstnega izbornega sadja. Našli so na otoku samo nekaj divjih koz, psov, mačk in neko vrsto majhnih kokoši. Ljudstvo na otoku je v uživanju jedi zelo skromno, tobaka in opojnih pijac ne pozna, ti divjaki, tudi ne oblike, le kadar brije ostreši veter, se zavije v kože divjih koz. Ko si je angleški komisar ogledal in fotografiral olök, je pred odhodom slovesno vnovič preglasil ta pozabljeni otok za angleško last in se podal nazaj na krov ladje, odkoder je brezčično brzojavil angleški vladi o proglašitvi otoka kot angleško last.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU
o.o. KOROŠKA CESTA 5 o.o.
IZVRŠUJE VSA V SVOJO STROKO SPADAJOČA

TISKARSKA IN KNJIGOVESKA DELA

Približno 300 komadov novih sodov
iz trdega lesa z železnimi obroči lepo opremljenih od 60 do 330 l prostornine ima za ceno K 8 — nemško avstrijske veljavne oddati: V. ROTTNER, St. Johann in Tauern, Deutsch Oesterreich. 758

Novi zvonovi v Hočah.
Dne 23. oktobra dobijo naša starošlavna nadzupnijska cerkev tri nove zvonove. Prvi tehta okrog 3000 kg drugi 1400 kg in tretji 840 kg. Cerkvena slovesnost, kot blagoslovljenje novih zvonov i. t. d. se začne ob 8. uri zjutraj. 547

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/l. — **Telefon:** 311. — **Brzjavci:** Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. **Podružnice:** Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. **Ekspozitura:** Bled.

Interesna skupnost z Sveopćo Zanatljjsko banko d. d. v Zagrebu in njenou podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50,000.000.

Daje trgovske kredite, ekskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščeni prodajalec srečki državne razredne loterije.

LJUDSKA IZOBRAZBA.

Naši mladini.

O, kako bo srečna naša domovina, kadar bodo znali naši ljudje pravili vse svoje sile! Predsola za to, so ti naša društva, mladina!

Fantje, kar vas je starejših, vi ste okusili na sebi grozote vojne. Cisto drugače si vi ogledujete svet ko prej, dokler ste bili le doma. Postali ste v kratkem času resni, možati in samostojni. Ne mislim pa, da je samostojen tisti, ki misli, da je sam največ trpel in da ne sme nikogar več poslušati, ampak tisti je samostojen, kakor treba, ki se ne da premotiti praznemu govoričenju, pa tudi ne hudenemu nagnjenju.

Vi torej ste se vrnili domov. Domaga hiša vam je pretesna. Zelite si tovarisje. Ne iščite je med lenuhin in pijanci, odložite, kar ste se slabega naučili na vojski! Pridite v naša društva! Pomislite, od začetka vojske do sedaj je minulo sedem let, da sami niste vedeli kdaj. Treba je, da si preskrbitate miren kotiček. Resno delo in hočemo poštovača je za vas.

Mlajši fantje naj izrabijo v društvu dobro zlati čas mladih let, da ne gredo nepripravljeni v življenje.

Dekleta so že po naravi nagnjena in posebno navdušena za vsako dobro stvar. O tem priča živahno dejanje Dekliških zvez.

Dekleta so ostala med vojsko doma. Lahko so si ohranile čiste vzore, čiste misli, ker so lahko vedno hodile v cerkev in ostale med domačimi. Možam in fantom je trdo vojno življenje vzelo marsikaj, kakor rja se je prijelo njihova duš ter razjedlo marsikatero dragoceno svetinjo. Dekleta naj pokazejo, da niso nič manj poštene in delavne kot pred vojsko, ostanejo naj zveste svojim vzorom tudi v teh nemirnih časih!

Mladina, ki ima veselje do društvenega življenja, ima poročstvo, da je dobra, da je kaj vredna.

Res je precej truda z raznimi prireditvami. A tega vam ne sme biti žal tega se ne ustrašite! S trudem bomo vse dosegli. Pregovor pravi: Za delo je pri Bogu vse na prodaj. Trud obrazi človeka čilega, ga napravi žilavega. Delo pa tudi mladino drži skupaj.

Kadar kaj dosežemo, zahvalimo Boga, in ne mislimo nikdar: Zdaj je dovolj! To bi bilo nevarno in bilo bi nečimerno. Sami pač čutimo, kako malo in slabo je še vse to, kar smo storili, naše želje gredo višje, do večje popolnosti, vzdigujemo se k Bogu, kar je neskončno popolen. Tak mladenič, tako deklet, ki ne pozna malodusnosti, ki z veseljem kaj žrtvuje za sveto stvar, in hrepeni vedno le po tem, kar je lepšega, je vzoren, po vzorih hreponeč, ali idealen mladenič, dekle.

Z domačimi, zlasti s starisci, boli vedno dober. In ko ti moraš kdaj preveriti gospodarstvo ali gospodinjstvo ne pozabi na društvo! To se žalibog velikokrat pripeti. Na skribi le za svoje vsakdanje delo, čitaj tudi kaj, uči otroke, uaročuj dobre časopise, pošljaj domače v društvo! Tudi to je potrebno!

Bog blagoslov naše delo! Zdaj, ko se naša društva povsod poživljajo in prenavljajo, naj jih On vodi, da bo do same svete zvezze za dobro stvar!

M. A.

Zakaj v društva?

Fantje in dekleta! Edina prava pot, da prideš vsak do svojih pravic, je ta, da smo delavnici, in trezni da se izobrazujemo. Tako bomo znali prav soditi vse, kar se godi krog nas, ter si na pošten način pomagali. „Ne točiti, ampak delati“, je rekel papež Pij IX.

Ce hočemo, da bomo kaj žmeli od svojega dela, moramo delati tako, kakor je primerno našemu času. In ravno tega nas hočemo učiti naša društva. Zato je pa velika škoda, ako se fanti in dekleti boji društva, namesto, da bi si žili vanj. Časi se vedno spre-

minjajo. Nekdaj ni bilo šol; zdaj pa drugi marsikaj znajo; in če ti sam zaostaneš, boš slabo izhajaš. Nekdaj ni bilo treba hoditi od urada do urada, dandanes se pa temu ni mogode izogniti. Nekdaj ni bilo volitev; če se pa dandanes ti nočeš brigati za nje, delaš sam sebi veliko škodo, ker prepustiš drugim, da delajo postave po svoji volji. Nekdaj niso poznali smodnika, železnic, električne; kdor pa dandanes takih reči ne bi hotel uporabljati, skoro ne bi mogel živeti. Ce torej hočeš, da ne boš siromak, glej, da se boš kaj naučil! Ni dosti dandanes, če znaš rabiti samo svoje orodje, znaš moraš rabiti tudi knjige, in moraš biti v stiku z drugimi. Kdor se zanima za izobrazbo, zve vedno zopet kaj novega, kako drugi delajo, in kako bi lahko kaj sam bolje napravil.

Vse to zveš najlažje v dobrém društvu. Začo pa, fantje in dekleta, vsi ste prav lepo povabljeni v naša društva: v Marijino družbo, Izobraževalno društvo, Orla!

Vi, mladi prijatelji, ali ne boste želeli pomagati sebi in drugim, ko bodo zatisknili oči vaši očetje in materje in drugi, ki vas zdaj vodijo? Glejte, zavednih, izobraženih mož in žen potrebuje narod, potrebuje jih vsaka naša vas. Gotovo ste spoznali v ljudih vojnih letih sami, koliko je vredno za celo občino, če je v njej kdo, ki je pošten in ob enem kaj zna, ki je cel mož.

V društvih se boste učili spoznavati, da človek brez vere ni nič. Učili se boste, braniti svoje pravice, pomagati kmetskemu in delavskemu stanu. Zvedeli boste kaj o postavah in volitvah, o shodih, časopisih. V naših društvih najdete pošteno družbo, si blažite srce in uživate nedolžno veselje.

Fantje in dekleta, vsi v dobra društva!

M. A.

Nekaj naukov za organizirano mladino.

Red za čitalnico. Vsako društvo naj bi si sestavilo za čitalnico tak-le ali podoben red: 1. Vstop v čitalnico je načeloma dovoljen samo udom. 2. V čitalnici se mora vsak spodobno vesti. 3. Časopise z držal jemati je prepovedano. 4. Stare časopise prinašajte nazaj. 5. Knjige se izposujejo ob nedeljah in praznikih po vsaki službi božji. 6. V omaro ne sme segati drug ko knjižničar. 7. Ne raztrgaj knjige, ne umazi je in ne posodi je nikomur! Če mogoče, jo ovij. 8. Ako najdeš v knjigi ali časopisu kaj posebno važnega, prepiši si v zvezek ali na listek. 9. Sposojeno knjigo vrni najpozneje v enem mesecu, in sicer knjižničarju. 10. Poravnaj kar najhitreje udino.

Zlato pravilo za naša društva mora biti: vsak ud naj pripelje vsakó leta, ali vsaj vsake dve leti po enega novega člana v društvo. Poglejmo v narav! Če se trava le kosi, nova pa ne bi rastla, bo kmalu pust kraj tam, kjer je bil preje zelen travnik. Če bi listje z drevesa le odpadalo, novo pa ne bi rastlo, bi se drevo hitro posušilo. Če bi v gozdu le sekali, mlado dreve pa ne bi rastlo, bi bil gozd malo vreden. Isto je z društvom. Udjed vedno odpadajo: eni se selijo, drugi se postarajo, počenijo, in se ne zanimajo več zanj, zopet drugi umrjejo, ali pa jih je treba izključiti. Brez močnega naraščaja nobeno društvo ne more obstojati trajno, kaj še le napredovati. Poznal sem mladenko, ki je pripeljala po zimi skoro vsako nedeljo po eno ali dve dekleti v Izobraževalno društvo, in je povedala: »Ta bi se rada dala vpisati«. Takih ljudij nam je treba!

Požrtvovalnost je ena dolga beseda, tudi ena težka stvar, ki je med nami še vse premalo v navadi. Društvo ne more obstojati, če se vsak ne odpove nekaterim svojim pravicam, denarju, času, ter vse to pokloni skupnosti. Le tako je društvo zdravo in močno, in ob priliki lahko pomaga svojim udom. Seveda, dostikrat se zgodi, da eden več let nima nobene take koristi od društva, da bi jo lahko kar z rokami prijet. A nekaj ima gotovo: pravo

prijateljstvo, lepe knjige, pošteno zavavo. Bolj pa, ko bo vsak rad kaj daroval ali žrtvoval za društvo, več bo tudi vsak imel od njega. Zato pa nikar ne spraševati vsak trenutek: Kaj pa imam od tega? Počakaj, prijatelj! Poglej pravila, bodi vstrajen, pa ti ne bo zastonji! Vsi za enega, eden za vse, Bog pa za vsakega in za vse!

Varuj se sebičnosti! Dandanes ni večje slabosti med ljudmi, kakor je sebičnost. Sebičen ni samo trgovec, verižnik, kakšen star kmetski skopuh, sebična je celo že naša „idealna“ mladina. Ker sebičnost tako zelo škoduje človeški družbi, hočem našim fantom pod vaško lipo o njej spregovoriti. Zato vas prosim, mladi fantje tovariši, ne bodite sebičneži. Kateri fant je pa sebičnež? Sebičnež, egoist, je tisti fant, ki misli le, nima pa nobenega srca za bližnjega. Fant, ki gleda le na to, da se njemu dobro godi, da sam dobro je in pije, pohajkuje, lepe obleke najmodernejšega kraja nosi, dekleta zapeljuje in jim poštenje krade, je največji sebičnež in pijavka na našem narodnem telesu. Zalibeg, da je dandanes med fanti toliko takšnih ničvrednežev. Nimajo smisla ne za izobraževalno društvo, ne kažige, ne sestanke, vse jih je dolgočasno, kar jim ne nudi nič jesti in piti. Seveda tudi nimajo nobenega smisla za to, da bi plačevali udalno za društvo ali orlovske odsek, prispevali za knjižnico. Ce ga spomniš na kaj takega, reč: »Rajši zaplijem, dam za liter vina kakor za društvo«. Vi ste mladi in idealni fantje, zadnji čas je, da se otresemo te najhujše bolezni, ki se imenuje sebičnost. Ne vprašajmo: Kaj bomo dobili, temveč vprašajmo, kje moremo kaj dati, se požrtvovati! Potem bo naše društveno življenje vse bolj napredovalo in mi sami bomo ne-sebični, kar je najlepša lastnost mladega fanta. — Bog živi! Vaš Ivan Požrtvovalni.

Položičarstvo naj se nikar ne naseši v članih naših katoliških organizacij! So ljudje, ki misijo, da so že zajeli modrost z največjo žlico, če so bili pri štirih, petih predavanjih, če so napol prebrali par knjig, ali celo napisali kakšno poročilo v naš list, in je bilo tisto njihovo pisanje natisnjeno. Kako mučno je poslušati človeka, ki govori o stvareh, katerih prav nič ne razume, ali pa rabi veliko tujih besed, katerih niti ne zna prav izgovarjati. Kar tak človek spravi skupaj, je grozno poslušati. In gorje, da bi mu kdo hotel dati dober svet, ali mu celo ugovarjati! Strašno je razjaljen in surov, ne more več odpustiti, ali pa grozi, da bo vse pustil. Tak položičar je pravna nadloga za celo društvo. Zraven tega pa še osmeši dostikrat sebe in društvo pred nasprotniki s svojo ne-vrednostjo. Torej fantje in dekleta, le temeljito se učiti, in mirno povedati svoje mnenje! Govori samo o rečeh, katere razumeš! Bodи ponižen, ker s tem boš najlepše pokazal, da si resnično izobražen!

Naše prireditve se morajo v vsem blagodejno razločevati od prireditv nasprotnikov. Le tedaj je bila igra, veselica, izlet kaj vreden, če so se vse člani tako obnašali, da bi šli drugi dan lahko k sv. obhajilu. Vsako prezrevanje, zbadanje, neslano petje in govorjenje, vsako pigančevanje ali nespodobno obnašanje le škoduje posameznikom in celemu društvu. Tudi moramo gledati, da ne bo teh zborovanj, manifestacij in izletov preveč. Fant in dekleta naj nikar ne mislita, da morata povsod biti zraven. Nihče ne sme zanemarjati svojega domačega dela, nihče izdajati več denarja, kakor je primerno njegovemu stanu, nihče tudi ne sme biti v kregu in prepiru z domačimi. Ne bomo preveč podobni nasprotnikom, ne glejmo preveč na zunanjosti, da dobrega duha ne izženemo iz naših organizacij!

Rázvada. Ponekod se je v naših izobr. društvih udomačila grda razvada. Po vsaki prireditvi igralci del čistega dobička pörabijo za pijačo, kaj naj bo nekakša nagrada za trud in delo pri igri. V naših krščanskih društvih naj se to nič več ne dogaja. Mi ne delamo

za to v društvih, da bi se nam delo plačevalo, najmanj pa z alkoholom. — Ves čisti dobiček se mora vporabiti za društvene in dobrodelne namene. Vsaka druga razvada je odsodbe vredna.

Ne pozabi mladina, da je bolj pametno, nositi denar v tisto hišo, na kateri je napisano: »Posojilnica«, ko pa v tisto, na kateri se bliščijo sladke besede: »Pri dobrì kapljici«. Enkrat imas dobro službo, drugič slabo. Enkrat ljudje dobro prodajajo les, vino, hmelj, živino, drugič pridej slabi časi. Kako krvavo bi včasih potreboval mlad človek denarja, če bi ga mogel kje dobiti! Hraní, ko je čas, in imel boč, ko je sila! Vsak član naših organizacij naj bi imel hranilno knjižico. Tako bi naše posojilnice uživale velik ugled, in ves narod bi se privabil počasi varčnosti. Te čednosti nam na vsak način še hudo primanjkuje. Kamen do kamena — palca.

Plemenit pogum prelepo pristoja vsakemu članu naših organizacij, zlasti Marijinim družbenikom in Orlom. Če te kdo napada in zmerja, da si Marijina devica, napol svetnik itd. itd., reci mirno: »Saj sem! Jaz že vem, kaj sem jaz, pa tudi vem, kaj si ti, ki me zaničuješ, ko ne veš, zakaj! Bodimo mirni, krotki, a tudi veseli in odločni, saj je Bog z nami! Nekaj prekrasnega je mlad, zdrav človek odkritega, vedrega obraza, ne napuhnen in prepirljiv, a tudi ne mevžast in bojavljiv. Ako bo v vsakem srcu vesela zavest, da gremo s čisto vestjo v boj za sveto stvar, potem je zmaga že naša.

»Vi ste nazadnjaki«. Skoro vsak dan slišimo fantje, posebno Orli, takšne in enake očitke. Nazadnjaki, reakcijonarci, črni, so se najnežne besede, s katerimi nas znajo tako temo obkljati veleučeni gg. Sokoli. Zakaj nas tako psujejo? Ker držimo s katoliško Cerkvio. Ko bi z njimi držali, z njimi božje in cerkvene zapovedi kršili, pigančevali in zmerjali duhovnike, bi ba bili seveda, naenkrat naprednjaki, prosvitljeni in olikanci. Dnejni Sokoliči, mi nismo nazadnjaki temveč naprednjaki v pravem pomenu besede. Kdo pa je prvi učil pisati in brati Slovence? Sveti Ciril in Metod sta spisala prve slovenske knjige in učila oliko in širila prosveto med našimi pradedi, ko še ni bilo nobenega »prosvitljenega« Sokoliča na svetu. Prižgala sta luč sv. vere, da po njej živimo. Vi nočete iti v to luč, da bi vam razsvetila vaše plesnive možgane, zato pa tudi živite v tem zmot in ste v resnici črnuhi in nazadnjaki, ker v lepem obnašanju ne na predujete, temveč nazadujete. Mi krščani fantje pa se ne bomo odslej nič zmenili za vaše psovke. »Mi gremo naprej, mi srelec«, ker se trudimo za plemenitni ideal, ki nas kvišku dvigujejo. Zato fantje, ne glejmo ne na levo, ne na desno, temveč samo na naša vzvrsena načela. — Slavko Napoleon.

Društveno poročilo.

Mozirje. Tukajšnje Izobr. društvo je bilo ustanovljeno 22. septembra 1907 in je štelo pred vojsko 182 članov. Poživili smo ga z občnim zborom 12. septembra 1920, na katerem je bil izvoljen za predsednika vlč. g. župnik Franc Krošelj. Društvo ima lep oder, precej igralske obleke, 14 tamburic in knjižnico z 360 knjigami, 90 jih je pa še izgubljenih. Nastanjeno je v dokaj lepi sobi v cerkveni hiši; le prostora za igre ali telovadbo ni. Po zimi je priredilo dvakrat igro »Krivoprizenski« s petjem in nagovorom, na binkoštne nedelje pa »Sv. Neža« in »V. ječi«. Pri tej prireditvi je sodeloval tudi tamburaški zbor, ki je nastopil že prej enkrat v Nazarju, a zdaj žalibog počiva. Plačujočih udov je sedaj 132 in sicer: 15 mož, 7 žen, 39 fantov in 71 deklet, med njimi tudi več Šmiheljanov. Naj bi se zbudila kmalu tudi Dekliška zvezda! V slogi je moč!

„Jaz ne poznam nobeno razlike med državljeni Jugoslavije, najsi bodo te ali ene stranke“. (Besede pokrajinskega ministra Ivan Hribarja od dne 27. julijt. 1.)

Če greš v Maribor

si dobro
zapomni
te-le
Število

16

Glavni
trg,
kajti pri
tvrdki

FRANC MASTEK

kupiš res najceneje, najboljše, suknja, platno, hlačevina, svilene robce, baržun, pliš, plete, odevje, koče, perilo, pletenine, i. t. d. 1-700

MALA NAZNANILA.

Vinegrad.

sadonosnik, im njiva, zidana hiša in gospodarsko poslopje se prodaja. Cena 80.000 K. Naslov se izve v upravnosti lista. 1-4 784

Močen učenec
sprejme pri g. Kotnik, pekarna Aleksandrova cesta 81, Maribor. 783

Ročni mlin (Q stek-mahl) uporabila tudi za vedno silo, čisto želenec z dvema jeklenima žipama za oljnate pečke, kater: budno zeme, mak, lansko zeme, orehova jedra i. t. d. še malo rezljiv se preda. Natančneje se izve pri lastniku Antu Zavrl v Starštvoru pošta Radetec pri Židanem mostu. 720

Zagmojster spreten, ki je vse v žaganju na električni žagi, se sprejme. Nadalje se sprejme skenjen delavec z eden ali več delavskimi močmi, ki bi opravljali delo v žagi. Posuđe na Matija Obrež, Maribor, Leška cesta 15. 1-2 781

pošteni in delavni
majerski ljudje se sprejmejo. Vpraša se pri gosp. ROZA BLANKE v Ptiju. 1-2 735

Prvovrsten les za podstavje in večjo množino sedelkov po 60 l pred F. Gailek v Mariboru, Meljska cesta 20. 786

Zaloga pohištva
Karol Preis

Maribor, Gosposka ulica 20
(prej trg. hiša Pirchan.)

Spalnice, jedilnice, gospodske sebe, kuhigarniture, pohištvo iz mehkega lesa, kuhinsko pohištvo, železno pohištvo, vložki, madrace, stolice, posteljne perje, preprege, pedese, zrcala, gradl za madrace, platne, blage za pohištvo, linoleum i. t. d., : po izvaredne znižanih cenah. :

Svebeden ogled, vsakdanja vanjska razpošiljanje. Ceniki brezplačno.

Paromlin v Kaniži Pesnica
prevzame za mletje in izmenjavo vsakovrstnega zrnja. Kupi se zrnje po dnevni ceni. 663

Jugoslovenska hranilnica in posojilnica v Celju r. o. z. Gosposka ulica, Hotel «BALKAN», I. nadstropje sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po **4 1/2 %** 1-3 659

Daje posojila na vknjižbo, menice in na poročstvo pod najugodnejšimi pogoji.

UGODNO KUPITE:

Žičnate žimnice (Drahtesatz) K 365, 3 delna afrik-žimnica K 940, 1 komad konjske plahte, impregnirane 120 do 160 cm dolge in 200 cm široke K 500 do K 600, caig-hlače K 120 do K 260, obleke za dečke 3 do 9 let K 240 do K 340, obleke za dekleta iz barhenta za 3 do 14 let stare od K 54 do L 220, srajce, spodne hlače, predpasnike in manufakturno blago vsake vrste pri

ALOJZIU GNUSK,
Maribor, Glavni trg.

Prvovrstni trapistovski

SIR
se dobiva pri
Matija Lahu, Maribor,
Maribor, Glavni trg.

5-663

OBLEKO.

Pripravite in finjšte. Točno in zanesljivo delo. Debro blago. Cenje kakov kjer koli, name pri: Alojziju arbeiter v Maribora Dravaka ulica št. 15 (pri starom mestu). 5-10 581

Novo došlo za jesen

in zimo! Obleke za gospode in dečke, plašči v vseh velikostih, zimske suknje, delavski plašči ter perilo v veliki izbirki in po nizkih cenah. Obleke po meri izdelujem točno in za solidno ceno.

JAKOB VEZJAK krohaštvo in konfekcija, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 5-52678

DOBI SE POVSOBOD.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov. SALUBRA, D. D. ZAGREB.

Naložila hrana za dojenčke.

I. Hrančar & Še -

POZOR!

MEDIĆ, RAKOVČ & ZANKL

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala; Ljubljana. Brzojavi: Merakl, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Gosposka nl. **PODRUŽNICA MARIBOR.** Šolska ulica.

Emajlni lak. Pravi firnež. Barve za pode.

Priznano najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavc (gips), mestec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“ Lak za pode. — Emajlni lak. Linoleum lak za pode. — Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošilijo.

Salubra

NOVO ZAOTROKE

Zahvaljujmo
se posadamo

Vsakovrstno

špecerijs. blago

kot kavo, sladkor, milo, karbid, petrolej prodaja zelo po ceni

J. Sirk, Maribor,
8-8 Glavni trg. 705

Suhe gobe

in ržene rožičke kupuje trgovina s semeni

SEVER & KOMP.. Ljubljana, 579

4-670

Ljutomerčan

vinarska zadr. pri Sv. Boltenku p. Šredišču

ima na razpolago najboljša vina

svojih zadružnikov iz pravzgodnih vinarstev.

— Ljutomerski vinarstev. — 2-8 669

4-670

POZOR!

Skladišče poljedeljskih strojev prvovrstnih tovaren kot Umrath & drug, Bubna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowarik, Prostojov, Titania, Wels i. t. d. se nahaja pri tvrdki

IVAN HAJNY, MARIBOR

Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru ter priporoča:

vitle s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje, ali odbiralnike, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne mline, grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, manjše vrste komad po K 360—, sesalke in pocinkane cevi, gnognične črpalki, Sackove pluge, najboljše pocinkane brzoparilnike v velikosti 50 do 200 l, brzoparilne lonce, močno pocinkane kotle za vžidat, pocinkane lonce, mlečne posnemalnike in stroje za mešo rezat. Oskrbim tudi prvovrstne slamorezne nože. Popravilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Postrežba točna in solidna. Zastopniki se sprejemajo.

Ljudska posojilnica v Celju

pri „Belem volu“

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 %, ozir. 4 1/4 %, od dneva vloge do dneva dviga.

Fescoilla daje na vknjižbo, poročtro in začrto.

Otvorja trgovske kredite pod zelo pogodnimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z usmerjeno zavezo

Stolna ulica štev. 6.

Obrestuje vloge po 4 % in 4 1/4 %.

Daje posojila na vknjižbo ali poročtro.

Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod v knjižbo brezplačno.

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, načavljen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiščih na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.